



Brüssel, 7. detsember 2021
(OR. en)

14594/21

Institutsioonidevaheline
dokument:
2020/0365 (COD)

PROCIV 160	RELEX 1041
ENV 956	ENER 539
JAI 1329	HYBRID 76
SAN 717	TRANS 720
COSI 243	CYBER 319
CHIMIE 124	TELECOM 450
ENFOPOL 481	ESPACE 121
RECH 549	ATO 88
CT 166	CSC 427
DENLEG 97	ECOFIN 1194
COTER 164	

I/A-PUNKTI MÄRKUS

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Komisjoni dok nr:	14262/20 + ADD1
Teema:	Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime kohta – Üldine lähenemisviis

I. SISSEJUHATUS

1. Komisjon võttis 16. detsembril 2020 vastu direktiivi ettepaneku kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime kohta (CER-direktiiv)¹, milles käsitletakse vajadust vähendada majanduse toimimiseks hädavajalike kriitilise tähtsusega üksuste haavatavust. Ettepaneku eesmärk on tunnistada kehtetuks ja asendada kehtiv direktiiv Euroopa elutähtsate infrastruktuuride identifitseerimise ja määramise kohta².

¹ Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime kohta. 14262/20 + ADD 1

² Nõukogu 8. detsembri 2008. aasta direktiiv 2008/114/EÜ Euroopa elutähtsate infrastruktuuride identifitseerimise ja määramise ning nende kaitse parandamise vajaduse hindamise kohta.

2. Ettepanek kujutab endast komisjoni vastust meetmetele, mis nõukogu palus võtta oma 10. detsembri 2019. aasta järeldustes vastupanuvõime suurendamiseks ja hübriidohtudega võitlemiseks tehtavate täiendavate jõupingutuste kohta³.
3. Ettepanek põhineb Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklil 114. Selle eesmärk on suurendada selliste kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõimet, kes osutavad siseturul elutähtsate ühiskondlike funktsioonide või majandustegevuse jaoks olulisi teenuseid.
4. Euroopa Parlamendis vastutab ettepaneku eest kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon (LIBE). LIBE komisjon võttis raportööri raporti vastu 18. oktoobril 2021 (kinnitatud täiskogu istungil 20. oktoobril 2021).⁴
5. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis oma arvamuse⁵ vastu 27. aprillil 2021.
6. Veebruaris 2021 otsustas alaliste esindajate komitee konsulteerida ettepaneku osas Euroopa Regioonide Komiteega. Euroopa Regioonide Komitee esitas oma arvamuse 1. juulil 2021.⁶
7. Euroopa andmekaitseinspektor võttis oma arvamuse vastu 13. augustil 2021⁷.
8. CER-direktiivi ettepanekut arutati siseministrite mitteametlikul videokonverentsil, mis toimus 12. märtsil 2021, ning justiits- ja siseküsimuste nõukogu istungil 7.–8. juunil 2021. Mõlemal juhul vahetasid ministrid avalikul istungil arvamusi, tuginedes eesistujariigi koostatud raamdokumentidele⁸. Ministrid tervitasid ettepaneku peamisi eesmärke, sealhulgas üldeesmärki suurendada liidu vastupanuvõimet, ning soovi laiendada eelmise Euroopa elutähtsate infrastruktuuride direktiivi kohaldamisala.

³ 14972/19.

⁴ A9-0289/2021

⁵ 8416/21.

⁶ 10580/21.

⁷ 11280/21.

⁸ 6630/21, 8969/21.

9. Oma 21.–22. oktoobri 2021. aasta järel dustes kutsus Euroopa Ülemkogu üles jätkama tööd kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõimet käsitleva direktiivi ettepanekuga⁹.
10. Muudatused lisas esitatud tekstis võrreldes komisjoni ettepaneku vastavate osadega on esitatud **paksus allajoonitud kirjas** ja väljajäetud kohad on tähistatud järgmiselt [...].

II. TÖÖ NÕUKOGU ETTEVALMISTAVATES ORGANITES

11. Nõukogus arutati ettepanekut elanikkonnakaitse töörühma erikoosseisus, mis tegeleb kriitilise tähtsusega üksuste vastupanuvõime direktiiviga (PROCIV CER). Ettepaneku läbivaatamist alustati Portugali eesistumise ajal 18. veebruaril, kui komisjon tutvustas ettepanekut ja selle mõjuhindangut ning andis põhjaliku selgituse liikmesriikide esitatud üldistele küsimustele.
12. Portugali eesistumise ajal on PROCIV CERi liikmed pühendanud ettepaneku tutvustamisele ja läbivaatamisele 7 mitteametlikku koosolekut. Eesistujariik esitas nõukogu 7.–8. juuni 2021. aasta istungiks (justiits- ja siseküsimused) eduaruande, milles kirjeldatakse nõukogu ettevalmistavates organites tehtud tööd ja antakse ülevaade ettepaneku läbivaatamise seisust¹⁰.
13. Seejärel jätkus töö Sloveenia eesistumise ajal eesmärgiga võtta enne 2021. aasta lõppu vastu üldine lähenemisviis. Eesistujariik Sloveenia pühendas viis PROCIV CERi liikmete mitteametlikku kohtumist aruteludele kuue CERi käsitleva eesistujariigi kompromissettepaneku üle. Lisaks korraldas eesistujariik arvukaid mitteametlikke kahepoolseid arutelusid liikmesriikidega. Eesistujariik esitas nõukogu 9.–10. detsembri 2021. aasta istungiks (justiits- ja siseküsimused) eduaruande, milles kirjeldatakse nõukogu ettevalmistavates organites tehtud tööd ja antakse ülevaade ettepaneku läbivaatamise seisust¹¹.

⁹ EUCO 17/21

¹⁰ 8969/21.

¹¹ 14352/21.

14. Sloveenia eesistumise ajal keskendusid PROCIV CERi liikmed oma mitteametlikel kohtumistel peetud aruteludes muu hulgas õigusliku aluse sobivusele, riiklikku julgeolekut ja kaitset käsitlevale välistavale klauslile, samaväärsuse korrale, liikmesriikide ja kriitilise tähtsusega üksuste poolt välja töötatavate strateegiate ja riskihindamiste sisule, kriitilise tähtsusega üksuste identifitseerimise protsessile, kriitilise tähtsusega üksuste võetavatele vastupidavusvõimemeetmetele, liikmesriikidevahelisele koostööle, taustakontrollidele ning üleeuroopaliselt oluliste kriitilise tähtsusega üksuste identifitseerimise protsessile ja nõuandemissioonidele. Veel üks oluline aruteluteema oli CER-direktiivi koostoime muude liidu õigusaktidega, eelkõige direktiivi ettepanekuga, mis käsitleb meetmeid, millega tagada küberturvalisuse ühtlaselt kõrge tase kogu liidus („küberturvalisuse 2. direktiiv“), ja määruse ettepanekuga, mis käsitleb finantssektori digitaalset tegevuskerksust (DORA).
15. Eesistujariik Sloveenia koostas liikmesriikidelt saadud kirjalike märkuste ja mitteametlike dokumentide põhjal kokku kuus osalist või täielikku kompromissettepanekut.
16. Eesistujariigi kompromissettepaneku viimast versiooni arutati PROCIV CERi liikmete mitteametlikul kohtumisel 1. detsembril 2021, millele järgnes mitteametlik kirjalik konsultatsioon. Delegatsioonid tervitasid kompromissteksti eesmärgiga esitada konsolideeritud tekst COREPERile heakskiitmiseks ja seejärel nõukogule vastuvõtmiseks.

III. SISU

17. Töörühma tasandil peetud arutelude põhjal tehti kindlaks, et peamised poliitilised küsimused on järgmised:

a) Seos küberturvalisuse 2. direktiiviga (sh artikkel 7)

Liikmesriigid rõhutasid vajadust ühtlustada CER-direktiiv muude praegu läbirääkimisel olevate liidu õigusaktidega, eelkõige küberturvalisuse 2. direktiivi ja DORAGA. Tuleb märkida, et nende kahe ettepaneku kohaldamisala on selgelt erinev: küberturvalisuse 2. direktiivis käsitletakse küberohtudega seotud vastupidavusvõimet, samal ajal kui CER-direktiivis käsitletakse muude kui küberohtudega seotud vastupidavusvõimet. Lisaks käsitletakse DORAGA finantssektori digitaalset tegevuskerksust.

Liikmesriigid rõhutasid ka vajadust vältida kriitilise tähtsusega üksuste ülekoormamist. Selles osas säilitatakse kompromissettepanekus komisjoni ettepaneku struktuur, mille kohaselt ei kohaldata suurt osa direktiivist panganduse, finantsturutaristu ja digitaristu sektorite kriitilise tähtsusega üksuste suhtes. Selle otsuse põhjendus on, et praegu läbirääkimisel olevad ELi seadusandlikud ettepanekud küberturvalisuse 2. direktiivi ja DORA kohta nõuavad kohustatud üksustelt samaväärsel tasemel vastupidavusvõimet. Ühtlustamise soodustamiseks jälgis eesistujariik tähelepanelikult kahe ülejäänud õigusakti kompromissettepanekuga seoses toimunud arenguid. Muud olulised täiendused kompromissettepanekus on seotud asjaomaste õigusaktide alusel pädevate asutuste vahel sõlmitud koostöökokkulepetega.

Lisaks ühtlustati kompromisettepanekuga CER-direktiivi (lisa) kohaldamisala ja küberturvalisuse 2. direktiivi käsitlevas üldises lähenemisviisis kajastatud (selle direktiivi I lisa) kohaldamisala. Mõlema direktiivi spetsiifika tõttu otsustati ühtlustamine teha järgmiselt: kõik CER-direktiivi lisa loetletud sektorid pidid olema vähemalt olemas ka küberturvalisuse 2. direktiivi I lisa, mis hõlmas ka muid, CER-direktiiviga hõlmamata sektoreid. See ühtlustamine näitas, et küberturvalisuse 2. direktiiv on erinevas etapis kui CER-direktiiv, kuna see juba põhineb kehtiva võrgu- ja infosüsteemide turvalisust käsitleva direktiivi (küberturvalisuse direktiiv)¹² rakendamisel.

Mõiste „kriitilise tähtsusega üksustega samaväärsed üksused“ (mida komisjoni ettepanekus kasutati panganduse, finantsturutaristu ja digitaristu sektorite kriitilise tähtsusega üksuste kirjeldamiseks) jäetakse välja, kuna seda peeti ebavajalikuks. Kompromisettepanekus nimetatakse nende kolme asjakohase sektori kriitilise tähtsusega üksuseid „kriitilise tähtsusega üksusteks“ ja need lisati kohaldamisalaga hõlmatud muude sektorite üksuste hulka. Sellegipoolest, ilma et selliste üksuste jaoks loodaks erikategooriat, tunnistatakse kompromisstekstis, et CER-direktiivi selgelt kindlaks määratud sätteid ei kohaldata nende kolme sektori kriitilise tähtsusega üksuste suhtes (artikkel 7).

b) Kohaldamisala (seoses direktiivi lisa loetletud majandussektoritega)

Liikmesriigid üldiselt tervitasid asjaolu, et võrreldes eelmise Euroopa elutähtsate infrastruktuuride direktiivi kohaldamisalaga, mis hõlmas ainult energeetikat ja transporti, laiendatakse kohaldamisala paljudele sektoritele. Märkimisväärne arv liikmesriike leidis siiski, et avaliku halduse sektori lisamine direktiivi kohaldamisalasse on problemaatiline, sest see erineb oluliselt muudest kohaldamisalaga hõlmatud majandussektoritest. Seetõttu on see kompromisettepanekust välja jäetud. Kompromisettepanekus säilitatakse siiski läbivaatamismehhanism (artikkel 22), mis võimaldaks hinnata direktiivi mõju ja lisaväärtust ning seda, kas kohaldamisala tuleks hilisemas etapis muuta.

¹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/1148 meetmete kohta, millega tagada võrgu- ja infosüsteemide turvalisuse ühtlaselt kõrge tase kogu liidus.

c) Välistav klausel (artikli 1 lõige 5)

Liikmesriigid soovisid välistavas klauslis selgitada, et direktiivi ei kohaldata üksuste suhtes, kes tegutsevad peamiselt kaitse, riikliku julgeoleku, avaliku julgeoleku või õiguskaitse valdkonnas, ega riikliku julgeoleku ja kaitse valdkondades toimuva tegevuse suhtes. Kohaldamisalast on välja jäetud ka kohtud, parlamendid ja keskpangad. Välistamisklausel on kooskõlas küberturvalisuse 2. direktiivi üldises lähenemisviisis kokku lepitud sarnase klausliga.

d) Koostoime valdkondlike õigusaktidega

Lisaks seostele küberturvalisuse 2. direktiivi ja DORAgaga rõhutasid liikmesriigid ka vajadust selgitada ja täpsustada CER-direktiivi samaväärsuskorda seoses kehtiva siseriikliku ja liidu õigusega. Kompromissettepanek sisaldab täiendavaid selgitusi, eelkõige tehti muudatusi põhjenduses 7, artikli 1 lõikes 3, artiklis 10 ja artikli 11 lõikes 2. Seoses riskihindamiste ja vastupidavusvõimemeetmetega võivad liikmesriigid teatavatel tingimustel tunnustada olemasolevate meetmete ja CER-direktiivi kohustuste täielikku või osalist samaväärsust.

e) Kahe või enama liikmesriigi vaheline koostöö (artikkel 9a)

Kompromissettepanekuga lisatakse uus liikmesriikidevahelise koostöö raamistik, mida komisjoni ettepanekus algselt ei olnud. Kompromissettepanekus peavad liikmesriigid üksteisega konsulteerima, kui kahel või enamal liikmesriigil on kriitilise tähtsusega üksused, mis on mingil viisil omavahel seotud, või kui ühes liikmesriigis identifitseeritud kriitilise tähtsusega üksus osutab elutähtsaid teenuseid teistele liikmesriikidele või teistes liikmesriikides. Enne selle uut liiki koostöö lisamist oli direktiivis esitatud üksikasjalik käsitus üleeuroopaliselt oluliste kriitilise tähtsusega üksustega seotud koostöö kohta, kuid selles ei olnud ette nähtud raamistikku juhtudeks, kus asjaomaseid liikmesriike oli alla üheksa.

f) Vastupidavusvõimemeetmed (artikkel 11)

Liikmesriikide taotlusel muudeti kompromissettepanekuga komisjoni ettepanekut, et võimaldada liikmesriikidele suuremat paindlikkust vastupidavusvõimemeetmete kehtestamisel, mida kriitilise tähtsusega üksused peaksid võtma. Muu hulgas tehti seda põhjusel, et vastupidavusvõimemeetmeid oleks võimalik kohandada konkreetse riigi oludega.

g) Taustakontrollid (artikkel 12)

Liikmesriikidele valmistasid muret, sealhulgas õiguslikke küsimusi, komisjoni ettepanekus sisalduvad viited taustakontrollidele. Kompromissettepanekus tehti vastavad muudatused, nii et liikmesriikidel oleks võimalik võtta vastu ja hinnata taotlusi kriitilise tähtsusega üksuste taustakontrolli tegemiseks, kui nad nii otsustavad. Liikmesriigid üldiselt toonitasid töötajatega seotud julgeoleku taustakontrollide tegemise tähtsust. Liikmesriigid leidsid, et taustakontrolle tuleks töödelda kooskõlas liikmesriikide õigusnormide ja menetlustega.

h) Üleeuroopaliselt olulised kriitilise tähtsusega üksused (artiklid 14 ja 15)

Liikmesriigid tervitasid üleeuroopaliselt oluliste kriitilise tähtsusega üksuste kategooriat, kuid arutelud kinnitasid, et nende üksuste identifitseerimise protsess ja nendega seotud nõuandemissioonid vajavad täiendavat selgitamist. Kompromissettepanek sisaldab neid täiendavaid täpsustusi, mis tugevdavad Euroopa Komisjoni rolli identifitseerimisprotsessis. Samuti toodi kompromissettepanekuga rohkem selgust nõuandemissioonidega seonduvasse ja muu hulgas suurendati selle liikmesriigi rolli, kus üleeuroopaliselt oluline kriitilise tähtsusega üksus asub, ning nende liikmesriikide rolli, kellele või kus elutähtsat teenust osutatakse.

IV. KOKKUVÕTE

18. Alaliste esindajate komiteel palutakse jõuda kokkuleppele lisas esitatud eesistujariigi kompromissteksti suhtes. Samuti palutakse alaliste esindajate komiteel esitada kompromisstekst nõukogule (keskkond), et võtta 20. detsembri 2021. aasta istungil vastu üldine lähenemisviis, ning kutsuda eesistujariiki üles pidama nimetatud volituste alusel läbirääkimisi Euroopa Parlamendiga.
-

Ettepanek

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,

kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime kohta

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,
võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,
võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,
olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,
võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust,¹³
võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust,¹⁴
toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt¹⁵

¹³ ELT C , , lk .

¹⁴ ELT C [...], [...], lk [...].

¹⁵ Euroopa Parlamendi [...] ja nõukogu [...] seisukoht.

ning arvestades järgmist:

- (0) **Kriitilise tähtsusega üksustel kui elutähtsate teenuste osutajatel on asendamatu roll elutähtsate ühiskondlike funktsioonide või majandustegevuse säilitamisel siseturul olukorras, kus liidu majanduses on üha rohkem vastastikuseid seoseid. Iga kriitilise tähtsusega üksuse sujuv toimimine sõltub suurel määral tema valmisoleku ja vastupidavusvõime tasemest, võimaldades tal häirete esinemise korral oma tegevust jätkata või see kiiresti taastada. Seepärast on oluline kehtestada kogu liitu hõlmav raamistik, mille eesmärk on suurendada kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõimet siseturul, kehtestades ühtlustatud miinimumkohustused, ning aidata neid sidusate ja sihipäraste toetus- ja järelevalvemeetmete kaudu.**
- (1) Nõukogu direktiiviga 2008/114/EÜ¹⁶ on ette nähtud menetlus selliste Euroopa elutähtsate infrastruktuuride määramiseks energeetika- ja transpordisektorites, mille kahjustada saamisel või hävimisel oleks oluline piiriülene mõju vähemalt kahele liikmesriigile. Nimetatud direktiivis keskenduti ainult selliste infrastruktuuride kaitsele. Direktiivi 2008/114/EÜ hindamise käigus 2019. aastal¹⁷ leiti aga, et kuna elutähtsaid infrastruktuure kasutavad toimingud on üha enam omavahel seotud ja olemuselt piiriülesed, ei piisa üksnes üksiku varaga seotud kaitsemeetmetest kõikide häirete ärahoidmiseks. Seepärast on vaja suunata lähenemisviis ümber **selle tagamisele, et riske võetakse paremini arvesse, et üksikute üksuste kui siseturu toimimiseks oluliste teenuste osutajate roll ja ülesanded oleksid paremini määratletud ja sidusamad ning et võetakse vastu kogu liitu hõlmavad normid, et suurendada** kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõimet [...].**Sel viisil peaks kriitilise tähtsusega üksustel olema võimalik suurendada** oma suutlikkust elutähtsate teenuste osutamist häirida võivaid intsidente **ennetada, end nende vastu kaitsta, neile reageerida, neile vastu panna**, neid leevendada, nendega toime tulla ja kohaneda ning neist taastuda [...].

¹⁶ Nõukogu 8. detsembri 2008. aasta direktiiv 2008/114/EÜ Euroopa elutähtsate infrastruktuuride identifitseerimise ja määramise ning nende kaitse parandamise vajaduse hindamise kohta (ELT L 345, 23.12.2008, lk 75).

¹⁷ SWD(2019)308.

- (2) [...] **Kuigi praegu on** liidus elutähtsate infrastruktuuride kaitse toetamiseks ette nähtud [...] **mitmed** liidu ja liikmesriikide tasandi **meetmed**¹⁸, [...] **saaks** neid infrastruktuure käitavatele üksustele [...] **anda paremad õiguslikud volitused ja** [...] **paremad** vahendid, et tulla toime nende tegevust ohustavate [...] riskidega, mis võivad [...] häirida elutähtsate [...] teenuste osutamist. Selle põhjuseks on muutuv ohuolukord, [...] **sealhulgas kasvav** terrorismioht ning taristute ja sektorite [...] suurem omavaheline seotus, samuti suurem füüsiline risk, mis tuleneb loodusõnnetustest ja kliimamuutustest, mille tagajärjel suureneb äärmuslike ilmastikuolude esinemissagedus ja ulatus ning leiavad aset keskmiste kliimatingimuste pikaajalised muutused [...]. Peale selle **iseloomustab siseturul kriitiliste üksuste identifitseermist killustatus, kuna** [...] asjaomaseid sektoreid ja üksuste liike **ei tunnustata** kõikides liikmesriikides järjepidevalt kriitiliselt tähtsatena.

¹⁸ Elutähtsate infrastruktuuride kaitse Euroopa programm.

- (3) See kasvav omavaheline seotus tuleneb üha piiriülesemast ja üha enam vastastikku sõltuvast teenuste osutamise võrgustikust, mis kasutab kogu liidus selliste oluliste sektorite taristuid nagu energeetika, transport, pangandus, finantsturutaristu, digitaristu, joogi- ja reovesi, tervishoid [...] ja kosmosetööstus. **Energeetikasektori ja eelkõige elektrienergia tootmise ja ülekandmise meetodite osas (seoses elektrienergia tarnimisega) on kokku lepitud, et kui seda peetakse asjakohaseks, võib elektrienergia tootmine hõlmata tuumaelektrijaamade elektrienergia ülekandmisega seotud osi, kuid jätta välja konkreetselt tuumaenergiaalased elemendid, mille kohta kehtivad vastavad tuumaenergiaalased õigusaktid, sealhulgas aluslepingud ja ühenduse õigus. Kosmosesektorit puudutab see** niivõrd, kuivõrd viimase teatavate teenuste osutamine sõltub sellistest maapealsetest taristutest, mida omavad, haldavad ja käitavad kas liikmesriigid või eraisikud ning mis seega ei hõlma taristuid, mida omab, haldab või käitab liit või mida hallatakse või käitatakse liidu nimel osana liidu kosmoseprogrammidest. Selline omavaheline seotus tähendab seda, et igasugusel häirel, mis võib algselt isegi piirduda ühe üksuse või ühe sektoriga, võib olla laiem, ahelreaktsioonina avalduv mõju, millel võivad omakorda olla kaugeleulatuvad ja pikaajalised kahjulikud tagajärjed teenuste osutamisele kogu siseturul. COVID-19 pandeemia on näidanud meie üha enam üksteisest sõltuvate ühiskondade haavatavust väikese realiseerumisvõimalusega riskide esinemise korral.

- (4) Liikmesriikide õigusaktidega on elutähtsate teenuste osutamises osalevatele üksustele kehtestatud üha enam erinevaid nõudeid. Asjaolu, et mõnes liikmesriigis kehtivad selliste üksuste suhtes vähem ranged [...] **vastupidavusvõimet suurendavad** nõuded, võib mitte üksnes avaldada negatiivset mõju elutähtsa ühiskondliku funktsiooni või majandustegevuse säilitamisele liidus, vaid tuua samuti kaasa takistusi siseturu nõuetekohasele toimimisele. Sarnast liiki üksusi peetakse mõnes liikmesriigis kriitiliselt tähtsateks, kuid teistes mitte, ning kriitiliselt tähtsatena identifitseeritud üksuste suhtes kehtivad eri liikmesriikides erinevad nõuded. Selle tulemuseks on täiendav ja ebavajalik halduskoormus piiriüleselt tegutsevate äriühingute, eelkõige rangemate nõuetega liikmesriikides tegutsevate äriühingute jaoks. **Samuti toob see kaasa ebavõrdsed tingimused ja ei motiveeri piiriüleselt tegutsema.**
- (5) Seepärast on vaja kehtestada ühtlustatud miinimumnõuded, et tagada elutähtsate teenuste osutamine siseturul ja suurendada kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõimet.
- (6) [...] **Vastupidavusvõime kõrge taseme saavutamiseks** peaksid liikmesriigid identifitseerima kriitilise tähtsusega üksused, mille suhtes [...] **kehtivad** erinõuded ja -järelvalve, ent millele tuleks samuti pakkuda eritoetust ja -suuniseid [...] kõigi asjaomaste riskide [...] **esinemise korral.**

(7) [...].

Kui liidu või liikmesriigi õigusaktide sätetega nõutakse kriitilise tähtsusega üksustelt käesoleva direktiivi kohaldamise seisukohast asjakohaste riskide hindamist ja meetmete võtmist oma vastupidavusvõime tagamiseks, tuleks neid nõudeid nõuetekohaselt arvesse võtta, et teostada järelevalvet selle üle, kas kriitilise tähtsusega üksused järgivad käesoleva direktiivi sätteid. Selle põhjal peaks riiklikel pädevatel asutustel olema võimalik otsustada need kriitilise tähtsusega üksused käesoleva direktiivi kohastest järelevalvealastest eesmärkidest ja kavadest välja jätta, toimides kooskõlas riskipõhise lähenemisviisiga ja eesmärgiga leevendada kõnealuste kriitilise tähtsusega üksuste koormust. Liikmesriikidel peaks olema õigus otsustada, millist korda nad riskihindamise ja vastupidavusvõimemeetmete suhtes kohaldavad, kui see on vähemalt samaväärne käesolevas direktiivis sätestatuga. Liikmesriigid peaksid siiski lisama kõik lisas loetletud sektorid oma kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime tugevdamise strateegiasse, riskihindamisse ja toetusmeetmetesse kooskõlas II peatükiga ning olema suutelised identifitseerima kriitilise tähtsusega üksusi nendes sektorites, mis vastavad kohaldatavatele tingimustele.

- (8) Arvestades küberturvalisuse olulisust kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime jaoks ja järjepidevuse huvides tuleb võimaluse korral tagada käesoleva direktiivi ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) XX/YY¹⁹ [kavandatud direktiiv, mis käsitleb meetmeid, millega tagada küberturvalisuse ühtlaselt kõrge tase kogu liidus (edaspidi „küberturvalisuse 2. direktiiv)] vaheline sidusus. Küberriskide suuremat esinemissagedust ja eripärasid arvestades kehtestatakse küberturvalisuse 2. direktiiviga põhjalikud nõuded suurele hulgale üksustele, et tagada nende küberturvalisus. Võttes arvesse asjaolu, et küberturvalisust on küberturvalisuse 2. direktiivis piisavalt käsitletud, tuleks selle direktiiviga hõlmatud teemad käesoleva direktiivi kohaldamisalast välja jätta, ilma et see piiraks digitaristu sektori üksuste suhtes erikorra kohaldamist.
- (9) [...]

¹⁹ [Viide küberturvalisuse 2. direktiivile pärast selle vastuvõtmist.]

Selleks et mitte ohustada liikmesriikide julgeolekut või kriitilise tähtsusega üksuste julgeolekut ja ärihuve, korraldatakse tundlikule teabele juurdepääs, selle vahetamine ja käitlemine hoolikalt ning erilist tähelepanu pööratakse asjaomaste sidusrühmade kasutatavatele edastuskanalitele ja salvestusvõimsusele.

(9a) Käesolev direktiiv ei tohiks mõjutada liikmesriikide ja nende ametiasutuste pädevusi seoses haldusliku autonoomsuse ning kohtusüsteemi, parlamentide või keskpankade korralduse ja toimimisega ega mõjuta nende kohustust kaitsta riiklikke huve, eelkõige seoses avaliku julgeoleku, kaitse ja riikliku julgeolekuga. Lisaks ei tohiks käesolevat direktiivi kohaldada ühegi avalik-õigusliku või eraõigusliku üksuse suhtes, kes tegutseb peamiselt kaitse, riikliku julgeoleku, avaliku julgeoleku või õiguskaitse valdkonnas. Seda ei tuleks kohaldada ka nimetatud valdkondades toimuva üksuste tegevuse suhtes. Liikmesriigid peaksid individuaalselt hindama üksusi, mis vastavad kriitilise tähtsusega üksusena identifitseerimise kriteeriumidele, kuid tegutsevad samuti peamiselt riikliku julgeoleku, kaitse, avaliku julgeoleku või õiguskaitse valdkonnas. Nende konkreetsete tegevuste hindamise tulemusel saavad üksused kasu käesoleva direktiiviga kehtestatud korrast või jäävad selle kohaldamisalast välja. Liikmesriike ei kohustata andma sellist teavet, mille avalikustamine kahjustaks nende olulisi avaliku julgeolekuga seotud huve. Olulised on salastatud teabe kaitset käsitlevad liikmesriikide ja liidu õigusnormid ning ametlikud ja mitteametlikud mitteavalikustamise kokkulepped.

- (10) Kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime valdkonnas tervikliku lähenemisviisi tagamiseks peaks igal liikmesriigil olema strateegia, milles on sätestatud eesmärgid ja võetavad poliitikameetmed. **See strateegia tuleks välja töötada nii, et see integreeriks sujuvalt olemasolevad poliitikameetmed, tuginedes võimaluse korral asjaomastele olemasolevatele riiklikele ja valdkondlikele strateegiatele, kavadele või sarnastele dokumentidele.** Selle saavutamiseks peaksid liikmesriigid tagama, et nende [...] strateegiatega nähakse ette poliitikaraamistik, mis võimaldab käesoleva direktiivi ja küberturvalisuse 2. direktiivi kohaste pädevate asutuste vahelist tõhusamat koordineerimist **seoses teabe vahetamisega küberturvalisuse riskide, küberohtude ja -intsidentide ning muude riskide, -ohtude ja -intsidentide kohta** [...] ning järelevalveülesannete täitmiseega.
- (11) Liikmesriikide tegevus kriitilise tähtsusega üksuste identifitseerimisel ja nende vastupidavusvõime tagamise toetamisel peaks lähtuma riskipõhisest lähenemisviisist, millega suunatakse jõupingutused neile üksustele, mis on elutähtsa ühiskondliku funktsiooni või majandustegevuse seisukohast kõige olulisemad. Sellise suunatud lähenemisviisi tagamiseks peaks iga liikmesriik hindama ühtlustatud raamistikus [...] asjakohaseid looduslikke ja inimtegevusest tingitud riske, mis võivad mõjutada elutähtsate teenuste osutamist, sealhulgas õnnetusi, looduskatastroofe, selliseid rahvatervisealaseid hädaolukordi nagu pandeemiad, **hübriidohte** [...] **või muid** vaenulikest aktidest tingitud ohte, muu hulgas terroriakte. Nende riskide hindamisel peaksid liikmesriigid võtma arvesse teiste liidu õigusaktide alusel tehtud muid üldisi või valdkondlikke riskihinnanguid ning kaaluma sektoritevahelist seotust, sealhulgas muude liikmesriikide ja kolmandate riikide sektoritega. Riskihindamise tulemusi tuleks kasutada kriitilise tähtsusega üksuste identifitseerimise protsessis ja nende üksuste toetamiseks [...] **nende** vastupidavusvõimet käsitlevate nõuete täitmisel.

- (12) Selle tagamiseks, et kõnealuseid nõudeid kohaldatakse kõikide asjaomaste üksuste suhtes, ja lahknevuste vähendamiseks on oluline kehtestada ühtlustatud normid, mis võimaldavad kogu liidus kriitilise tähtsusega üksuste ühtset identifitseerimist, võimaldades [...] liikmesriikidel **samas kasutada oma otsustusõigust, kajastades piisavalt nende üksuste rolli ja tähtsust teenuste osutajatena nende territooriumil** [...]. Seepärast tuleks sätestada kriitilise tähtsusega üksuste identifitseerimise kriteeriumid. Tulemuslikkuse [...] ja õiguskindluse huvides tuleks kehtestada asjakohased normid ka sellisest identifitseerimisest teatamise, sellega seoses tehtava koostöö ja selle õiguslike tagajärgede kohta. Selleks et komisjon saaks hinnata käesoleva direktiivi nõuetekohast kohaldamist, peaksid liikmesriigid esitama komisjonile võimalikult [...] täpselt asjakohase teabe ning igal juhul elutähtsate teenuste loetelu, kõikides lisas nimetatud sektorites ja allsektorites identifitseeritud kriitilise tähtsusega üksuste arvu [...] ja **künniste kasutamise korral ka künnised, esitatuna kas iseseisvalt või koondkujul, mis tähendab, et teavet saab keskmistada geograafilise piirkonna, aasta, sektori, allsektori või muude näitajate kaupa ning see võib sisaldada teavet esitatud näitajate vahemiku kohta.**
- (13) Samuti [...] **peaksid liikmesriigid kehtestama** kriteeriumid selliste intsidentide põhjustatud häiriva mõju olulisuse kindlaksmääramiseks, **võttes arvesse artikli 6 lõikes 1 sätestatud kriteeriume.** Kõnealused kriteeriumid peaksid tuginema Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2016/1148²⁰ sätestatud kriteeriumidele, et kasutada ära jõupingutused, mis liikmesriigid on teinud selliste operaatorite identifitseerimiseks, ja selles valdkonnas saadud kogemused.

²⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/1148 meetmete kohta, millega tagada võrgu- ja infosüsteemide turvalisuse ühtlaselt kõrge tase kogu liidus (ELT L 194, 19.7.2016, lk 1).

(13a) Kooskõlas liidu valdkondlike õigusaktide sätetega peavad panganduse, finantsturutaristu ja digitaristu sektorite üksused, mis võivad kvalifitseeruda kriitilise tähtsusega üksusteks käesoleva direktiivi alusel, hindama asjaomaseid riske, võtma meetmeid oma vastupidavusvõime tagamiseks ja teatama intsidentidest. Arvestades, et need nõuded on vähemalt samaväärsed käesolevas direktiivis sätestatud vastavate kohustustega, ei tuleks nende üksuste suhtes kohaldada artikli 9a ja III–V peatüki sätteid, et vältida dubleerimist ja üksuste tarbetut koormamist. Seetõttu ei tuleks nende üksuste suhtes kohaldada ka VI peatükis sätestatud konkreetseid järelevalve ja nõuete täitmise tagamise sätteid. Selleks et suurendada siseturu kui terviku vastupidavusvõimet ning säilitada riiklike pädevate asutuste jõupingutuste ja järelevalve sidusus ja terviklikkus, tuleks käesoleva direktiivi II peatükis sätestatud spetsiaalseid kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime tugevdamise strateegiaid, riskihindamisi ja toetusmeetmeid kohaldada ka nendes konkreetsetes sektorites. Peale selle peaksid liikmesriigid tegema endiselt kindlaks, millised kõnealuste sektorite üksused kvalifitseeruvad kriitilise tähtsusega üksusteks, võttes arvesse panganduse, finantsturutaristu ja digitaristu sektorite üksuste suhtes kohaldatavat erikorda.

(13b) Lisaks tuleks samal eesmärgil, st dubleerimise ja kriitilise tähtsusega üksuste tarbetu koormamise vältimiseks, käesoleva direktiiviga kehtestada üldiselt kohaldatav samaväärsuse kord. Seega võivad liikmesriigid selgelt kindlaksmääratud valdkondades tunnustada samaväärseteks meetmed, mis on samaväärsed käesoleva direktiivi kohaste meetmetega ja mida mis tahes sektorisse kuuluvad kriitilise tähtsusega üksused on juba võtnud, et täita neile liidu valdkondlikest õigusaktidest tulenevaid kohustusi. Seega peaksid liikmesriigid saama vabastada kriitilise tähtsusega üksused tunnustatud samaväärsete meetmete osas käesoleva direktiiviga nõutavate spetsiaalsete meetmete võtmisest.

- (14) Direktiiviga XXXX/XXXX [küberturvalisuse 2. direktiiv] nõutakse üksustelt asjaomaste tehniliste ja korralduslike meetmete võtmist, et juhtida riske, mis ohustavad selliste võrgu- ja infosüsteemide turvalisust, mida need teenuseosutajad kasutavad oma teenuste osutamisel, ning olulistest intsidentidest ja küberohtudest teavitamist. Kuna võrgu- ja infosüsteemide turvalisust ähvardavatel ohtudel võib olla erinev päritolu, kohaldatakse [küberturvalisuse 2. direktiivi] kohaselt kõiki ohte hõlmavat lähenemisviisi, mis hõlmab võrgu- ja infosüsteemide ning nende füüsilise keskkonna kaitset. Digitaristu sektoriga seotud üksused põhinevad sisuliselt võrgu- ja infosüsteemidel ning seetõttu peaksid neile üksustele [küberturvalisuse 2. direktiiviga] kehtestatud kohustused osana nende küberturvalisuse riskijuhtimis- ja teatamiskohustustest käsitlema terviklikult selliste süsteemide füüsilist turvalisust. [...] Võttes aga arvesse digitaristu sektori üksuste poolt kõikidesse muudesse asjaomastesse majandussektoritesse kuuluvatele kriitilise tähtsusega üksustele osutatavate teenuste olulisust [...], peaksid liikmesriigid käesoleva direktiiviga ette nähtud kriteeriumide põhjal ja selles sätestatud menetlust *mutatis mutandis* kohaldades identifitseerima sellised digitaristu sektoriga seotud üksused [...] kriitilise tähtsusega üksustena. [...]

- (15) ELi finantsteenuste õigustikus on kehtestatud finantssektori ettevõtjatele põhjalikud nõuded juhtida kõiki riske, millega nad kokku puutuvad, sealhulgas tegevusriske, ja tagada talitluspidevus. See õigustik hõlmab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012²¹, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/65/EL²² ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 600/2014²³, samuti Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 575/2013²⁴ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/36/EL²⁵. [...] **Õigus**raamistikku **täiendatakse** Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega XX/YYYY [kavandatud määrus, mis käsitleb finantssektori digitaalset tegevuskerksust (edaspidi „DORA määrus“)²⁶], milles sätestatakse finantssektori ettevõtjatele IKT-riskide juhtimise, sealhulgas füüsilise IKT-taristu kaitsmise nõuded.

²¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrus (EL) nr 648/2012 börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlase kohta (ELT L 201, 27.7.2012, lk 1).

²² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse direktiive 2002/92/EÜ ja 2011/61/EL (ELT L 173, 12.6.2014, lk 349).

²³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määrus (EL) nr 600/2014 finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 (ELT L 173, 12.6.2014, lk 84).

²⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 575/2013 krediitiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1).

²⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediitiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediitiasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338).

²⁶ Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb finantssektori digitaalset tegevuskerksust ning millega muudetakse määrusi (EÜ) nr 1060/2009, (EL) nr 648/2012, (EL) nr 600/2014 ja (EL) nr 909/2014 (COM(2020) 595).

Kuna lisa punktides 3 ja 4 loetletud üksuste vastupidavusvõimet on ELi finantsteenuste õigustikus põhjalikult käsitletud, tuleks ka need üksused, **sarnaselt digitaristu sektori üksustega**, [...] **identifitseerida** kriitilise tähtsusega üksustena [...] **eranditult** käesoleva direktiivi [...] **artiklite 1–9** kohaldamise eesmärgil. Tegevusriski ja digitaalset tegevuskerksust käsitlevate normide sidusa kohaldamise tagamiseks finantssektoris võiksid [DORA määruse] artikli 41 kohaselt määratud asutused **või käesoleva direktiivi kohaselt määratud asutused** tagada liikmesriikide toetuse kriitilise tähtsusega üksustega samaväärsete finantssektori ettevõtjate üldise vastupidavusvõime suurendamisele, kohaldades [...] **sidusal** viisil [...] **kohaldatavas** õigusaktis sätestatud menetlusi.

- (16) Liikmesriigid peaksid määrama pädevad asutused, kes teevad järelevalvet direktiivis sätestatud normide kohaldamise üle ja tagavad vajaduse korral nende täitmise, ning tagama, et sellistel asutustel on piisavad õigused ja ressursid. Võttes arvesse erinevusi liikmesriikide juhtimisstruktuurides ning selleks et kaitsta juba kehtivat valdkondlikku korda või liidu järelevalve- ja reguleerivaid asutusi ja vältida dubleerimist, peaksid liikmesriigid saama määrata rohkem kui ühe pädeva asutuse. Sellisel juhul peaksid nad aga selgelt piiritlema asjaomaste asutuste vastavad ülesanded ning tagama nende asutuste sujuva ja tõhusa koostöö. Samuti peaksid kõik pädevad asutused tegema laialdasemalt koostööd muude asjakohaste asutustega nii liikmesriikide kui ka liidu tasandil.
- (17) Et hõlbustada piiriülest koostööd ja suhtlust ning et käesolevat direktiivi tulemuslikult rakendada, peaks iga liikmesriik, ilma et see piiraks liidu valdkondlikke õigusnõudeid, [...] **määrama ühe riikliku** ühtse kontaktpunkti, kes vastutab kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõimega seotud küsimuste ja liidu tasandil selles valdkonnas tehtava piiriülese koostöö koordineerimise eest.

- (18) [...] Käesoleva direktiivi kohaselt määratud pädevad asutused ja [küberturvalisuse 2. direktiivi] kohaselt määratud pädevad asutused peaksid tegema koostööd ja vahetama riigisiselt teavet [...] seoses kriitilise tähtsusega üksusi mõjutavate küberturvalisuse riskide, küberohtude ja -intsidentidega ning muude riskide, ohtude ja intsidentidega ning seoses [küberturvalisuse 2. direktiivi] ja käesoleva direktiivi kohaselt määratud pädevate asutuste võetud asjaomaste meetmetega.
- (19) Liikmesriigid peaksid toetama kriitilise tähtsusega üksusi vastupidavusvõime tugevdamisel kooskõlas käesolevast direktiivist tulenevate kohustustega, ilma et see piiraks nende üksuste endi juriidilist vastutust tagada kõnealuste kohustuste täitmine. Eelkõige saaksid liikmesriigid koostada juhendmaterjale ja meetodikaid, toetada õppusi kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime testimiseks ja pakkuda nõustamist ja koolitusi nende üksuste töötajatele. Võttes arvesse üksuste ja sektorite omavahelist seotust, peaksid liikmesriigid peale selle [...] hõlbustama vabatahtlikku teabe jagamist kriitilise tähtsusega üksuste vahel, ilma et see piiraks Euroopa Liidu toimimise lepingus sätestatud konkurentsieeskirjade kohaldamist.
- (19a) Liikmesriikide identifitseeritud kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime suurendamiseks ja kõnealuste üksuste halduskoormuse vähendamiseks, peaksid liikmesriikide määratud pädevad asutused alustama konsultatsioone, kui see on asjakohane direktiivi sidusaks kohaldamiseks. Neid konsultatsioone tuleks alustada mis tahes huvitatud pädeva asutuse taotlusel ning need peaksid keskenduma sellele, et tagada ühtse lähenemisviisi järgimine seoses omavahel seotud kriitilise tähtsusega üksustega, mis kasutavad kahe või enama liikmesriigi vahel füüsiliselt ühendatud elutähtsat taristut ning mis kuuluvad samasse kontserni või on osa samast kontsernist või kuuluvad samasse äriühingustruktuuri või mis on identifitseeritud ühes liikmesriigis ja osutavad elutähtsaid teenuseid teistele liikmesriikidele või teistes liikmesriikides.

- (20) [...] Kriitilistel üksustel peaks olema terviklik arusaam [...] asjakohastest riskidest, millega nad kokku puutuvad, ja **kohustus** neid riske analüüsida. Sel eesmärgil peaksid nad tegema riskihindamise alati, kui see on nende konkreetset olukorda ja asjaomaste riskide muutumist arvesse võttes vajalik, ent igal juhul iga nelja aasta järel. Kriitilise tähtsusega üksuste riskihinnangud peaksid põhinema liikmesriikide tehtud riskihindamisel. **Kui kriitilise tähtsusega üksused on nende riskide ja sõltuvuste artiklis 10 sätestatud hindamise juba teinud muude liidu või liikmesriikide õigusaktide alusel, võivad liikmesriigid tunnustada need olemasolevad riskihinnangud tervenisti või osaliselt samaväärseks.**
- (21) Kriitilise tähtsusega üksused peaksid võtma nende ees seisvate riskide seisukohast asjakohaseid ja proportsionaalseid korralduslikke, **turva-** ja tehnilisi meetmeid, et intsidente ennetada, **end nende vastu kaitsta, neile reageerida**, neile vastu panna, neid leevendada, nendega toime tulla ja kohaneda ning neist taastuda. Kuigi kriitilise tähtsusega üksused peaksid võtma **kooskõlas artikliga 11** meetmeid [...], peaksid meetmete üksikasjad ja ulatus kajastama asjakohasel ja proportsionaalsel viisil erinevaid riske, mille iga üksus on oma riskihindamise raames kindlaks teinud, ja asjaomase üksuse eripärasid. **Kogu liitu hõlmava sidusa lähenemisviisi edendamiseks peaks komisjon pärast kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime töörühmaga konsulteerimist võtma vastu mittesiduvad suunised kõnealuste tehniliste, turva- ja korralduslike meetmete täpsustamiseks. Iga kriitilise tähtsusega üksus määrab oma käesoleva direktiivi kohaste ülesannete täitmisel kontaktametniku või samaväärse isiku kontaktisikuks riiklike pädevate asutustega.**
- (22) Tulemuslikkuse ja vastutuse huvides peaksid kriitilise tähtsusega üksused kindlakstehtud riske arvesse võttes kirjeldama [...] **enda võetavaid** meetmeid vastupidavusvõimekavas või sellega samaväärses dokumendis või samaväärsetes dokumentides piisavalt üksikasjalikult kõnealuste eesmärkide täitmiseks ning seda kava praktikas kohaldama. Sellise(d) samaväärse(d) dokumendi(d) võib koostada kooskõlas **liikmesriikide õigusaktidega või** nõuete ja normidega, mis on välja töötatud füüsilist kaitset käsitlevates rahvusvahelistes lepingutes, mille osalised liikmesriigid on, sealhulgas tuumamaterjali ja tuumarajatiste füüsilise kaitse konventsioonis, kui see on asjakohane.

(23) [...] ²⁷ [...] ²⁸ [...] ²⁹ [...] [...] ³⁰ [...]

Muude liikmesriikide või liidu õigusaktidega võidakse nõuda, et kriitilise tähtsusega üksused kehtestaksid vastupidavusvõimemeetmed, mis on samaväärsed artiklis 11 sätestatud meetmetega. Liikmesriigid võivad otsustada, et nad tunnistavad tervenisti või osaliselt nende meetmete ja artiklis 11 osutatud meetmete samaväärsust või tagavad, et kriitilise tähtsusega üksused kirjeldavad neid meetmeid vastupidavusvõimekavas või samaväärses dokumendis või samaväärsetes dokumentides.

27 [...]
 28 [...]
 29 [...]
 30 [...]

(24) Üha suuremaks probleemiks on oht, et kriitilise tähtsusega üksuste töötajad **või välistöövõtjad** kuritarvitavad oma juurdepääsuõigusi üksuses kahju tekitamise eesmärgil. See oht **võib tekitada vajaduse kehtestada konkreetne menetlus taustakontrolli tegemiseks isikute puhul, kes määratakse täitma tundlikke ülesandeid või kes saavad juurdepääsu teatavatele aladele kriitilise tähtsusega üksustes** [...]. Seepärast on vaja võimaldada **liikmesriikidel vajaduse korral lubada** kriitilise tähtsusega üksustel taotleda teatavatesse **selgelt määratletud** [...] kategooriatesse kuuluvate isikute taustakontrolli ja tagada, et [...] selliseid taotlusi **hinnatakse** [...] kooskõlas [...] liikmesriigi **õigusnormides ja menetlustes sätestatud kriteeriumidega**. **Kui see on asjakohane ja kohaldatav, peaks selline taustakontroll põhinema Euroopa karistusregistrite infosüsteemist (ECRIS)**³¹ **saadud teabel ning võib juhul, kui see on asjakohane ja kohaldatav, põhineda samuti teise põlvkonna Schengeni infosüsteemil (SIS II)**³², luureandmetel ja mis tahes muul **kättesaadaval objektiivsel teabel, mis võib olla vajalik selleks, et teha kindlaks asjaomase isiku sobivus ametikohale, mille suhtes kriitilise tähtsusega üksus on taustakontrolli taotlenud**.

³¹ **Nõukogu raamotsus 2009/315/JSK ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2019. aasta määrus (EL) 2019/816 (ELT L 135, 22.5.2019, lk 1).**

³² **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1862, milles käsitletakse Schengeni infosüsteemi (SIS) loomist, toimimist ja kasutamist politseikoostöös ja kriminaalasjades tehtavas õigusalasises koostöös ning millega muudetakse nõukogu otsust 2007/533/JSK ja tunnistatakse see kehtetuks ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1986/2006 ning komisjoni otsus 2010/261/EL (ELT L 312, 7.12.2018, lk 56).**

- (25) Niipea, kui see on antud asjaoludel põhjendatult võimalik, peaksid kriitilise tähtsusega üksused teavitama liikmesriikide pädevaid asutusi intsidentidest, mis [...] **elutähtsate teenuste osutamist** oluliselt häirivad või võivad seda oluliselt teha. Teade peaks võimaldama pädevatel asutustel intsidendile kiiresti ja õigesti reageerida ning andma neile täieliku ülevaate üldistest riskidest, millega kriitilise tähtsusega üksused kokku puutuvad. Sel eesmärgil tuleks kehtestada teatavatest intsidentidest teatamise menetlus ja näha ette parameetrid, mille põhjal teha kindlaks, millisel juhul on reaalne või võimalik häire oluline ja millest tuleb sel põhjusel teatada. Arvestades selliste häirete võimalikku piiriülest mõju, tuleks liikmesriikide jaoks kehtestada menetlus teiste mõjutatud liikmesriikide teavitamiseks ühtsete kontaktpunktide kaudu.
- (26) Kuigi kriitilise tähtsusega üksused tegutsevad üldiselt omavahel üha enam seotud teenuste osutamise ja taristute võrgustiku raames ning osutavad sageli elutähtsaid teenuseid rohkem kui ühes liikmesriigis, on mõned sellised üksused liidu jaoks eriti tähtsad, sest nad osutavad elutähtsaid teenuseid [...] **enam kui kolmandikule liikmesriikidest või enam kui kolmandikus liikmesriikides** ja **võiksid** seega saada **kasu eritoetusest liidu tasandil**. Seepärast tuleks kehtestada normid üleeuroopaliselt oluliste kriitilise tähtsusega üksuste [...] **nõuandemissioonide** kohta. Sellised normid ei piira käesolevas direktiivis kehtestatud järelevalve ja nõuete täitmise tagamise norme.

- (27) **Ühe või enama sellise liikmesriigi põhjendatud taotluse korral, kellele või kus elutähtsaid teenuseid osutatakse, või komisjoni taotluse korral,** [...] kui on vaja lisateavet, et nõustada kriitilise tähtsusega üksust selle [...] kohustuste täitmisel või hinnata kokkuleppel selle liikmesriigiga, kus üleeuroopaliselt olulise kriitilise tähtsusega üksuse taristu asub, kas kõnealune üksus täidab neid kohustusi, peaks komisjon **saama** korraldada nõuandemissiooni asjaomase üksuse kehtestatud meetmete hindamiseks. Selle tagamiseks, et nimetatud nõuandemissioonid toimuksid nõuetekohaselt, tuleks kehtestada täiendavad normid, eelkõige selliste missioonide korraldamise ja läbiviimise, vajalike järelmeetmete ning asjaomaste üleeuroopaliselt oluliste kriitilise tähtsusega üksuste kohustuste kohta. Ilma et see piiraks selle liikmesriigi, kus nõuandemissioon korraldatakse, ja asjaomase üksuse kohustust täita käesolevas direktiivis kehtestatud norme, tuleks nõuandemissioonid korraldada kooskõlas kõnealuse liikmesriigi õiguses sätestatud üksikasjalike normidega, mis käsitlevad näiteks täpseid tingimusi, mis tuleb asjaomastele rajatistele või dokumentidele juurdepääsu saamiseks täita, ja õiguskaitsevahendeid. Sellisteks missioonideks vajalikke konkreetseid eriteadmisi saab vajaduse korral taotleda hädaolukordadele reageerimise koordineerimiskeskuse kaudu.
- (28) Selleks et toetada komisjoni ning hõlbustada [...] **liikmesriikidevahelist** koostööd ja käesoleva direktiiviga seotud teemasid käsitleva teabe, sealhulgas parima tava vahetamist, tuleks komisjoni eksperdirühmana moodustada kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime töörühm. Liikmesriigid peaksid kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime töörühmas püüdma tagada oma pädevate asutuste määratud esindajate vahel tulemusliku ja tõhusa koostöö, **sealhulgas määrates liikmed, kellel on asjakohane juurdepääsuluba**. Töörühm peaks alustama oma ülesannete täitmist kuus kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumist, et pakkuda täiendavaid võimalusi nõuetekohaseks koostööks direktiivi ülevõtmisperioodi jooksul. **Töörühm peaks suhtlema teiste asjaomaste valdkondlike ekspertide töörühmadega.**

- (29) Käesoleva direktiivi eesmärkide saavutamiseks ja ilma et see piiraks liikmesriikide ja kriitilise tähtsusega üksuste juriidilist vastutust tagada oma käesolevas direktiivis kehtestatud vastavate kohustuste täitmine, peaks komisjon võtma nende kohustuste täitmise hõlbustamiseks teatavaid toetusmeetmeid, kui ta peab seda asjakohaseks. Liikmesriike ja kriitilise tähtsusega üksusi käesolevas direktiivis kehtestatud kohustuste täitmisel toetades peaks komisjon tuginema olemasolevatele struktuuridele ja vahenditele, näiteks liidu elanikkonnakaitse mehhanismi ning elutähtsa infrastruktuuri kaitse Euroopa viitevõrgustiku struktuuridele ja vahenditele. **Rahalised vahendid nende toetusmeetmete võtmiseks tuleks eraldada kooskõlas mitmeaastases finantsraamistikus kokku lepitud eraldistega ning need tuleks eelkõige katta Sisejulgeolekufondist aastateks 2021–2027 ette nähtud rahastamispaketist.**

(30) Liikmesriigid peaksid tagama, et nende pädevatel asutustel on teatavad eriõigused käesoleva direktiivi nõuetekohaseks kohaldamiseks ja selle nõuete täitmise tagamiseks seoses kriitilise tähtsusega üksustega, kui sellised üksused kuuluvad vastavalt käesolevas direktiivis täpsustatule nende jurisdiktsiooni alla. Eelkõige peaksid kõnealused õigused hõlmama õigust teha kontrole, järelevalvet ja auditeid, nõuda kriitilise tähtsusega üksustelt teabe ja tõendite esitamist meetmete kohta, mida nad on oma kohustuste täitmiseks võtnud, ning anda vajaduse korral korraldusi kindlakstehtud rikkumiste kõrvaldamiseks. Selliste korralduste andmise puhul ei tohiks liikmesriigid nõuda meetmeid, mis lähevad kaugemale sellest, mis on vajalik ja proportsionaalne asjaomase kriitilise tähtsusega üksuse nõuetelevastavuse tagamiseks, võttes arvesse eelkõige rikkumise raskusastet ja kriitilise tähtsusega üksuse majanduslikku suutlikkust. Üldjuhul peaksid selliste õigustega kaasnema sobilikud ja tulemuslikud kaitsemeetmed, mis täpsustatakse liikmesriigi õiguses kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste hartast tulenevate nõuetega. Hinnates, kas kriitilise tähtsusega üksus täidab oma käesolevast direktiivist tulenevaid kohustusi, peaks käesoleva direktiivi alusel määratud pädevatel asutustel olema võimalik taotleda küberturvalisuse 2. direktiivi alusel määratud pädevatelt asutustelt [...], **et nad rakendaksid oma järelevalve- ja täitmise tagamise volitusi seoses [küberturvalisuse 2. direktiivi] kohaldamisalasse kuuluva elutähtsa üksusega, kes on identifitseeritud kriitilise tähtsusega üksusena ka käesoleva direktiivi alusel.** Sel eesmärgil peaksid kõnealused pädevad asutused tegema koostööd ja vahetama teavet.

[...]³³ [...]

- (32) Selleks et tagada käesoleva direktiivi ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011³⁴.

³³ [...]

³⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

- (33) Kuna käesoleva direktiivi eesmärki, nimelt tagada elutähtsa ühiskondliku funktsiooni või majandustegevuse säilitamiseks vajalike teenuste osutamine siseturul ning suurendada selliseid teenuseid osutavate kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõimet, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda meetme toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis 5 sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (34) Seepärast tuleks direktiiv 2008/114/EÜ kehtetuks tunnistada,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

I PEATÜKK

REGULEERIMISESE, KOHALDAMISALA JA MÕISTED

Artikkel 1

Reguleerimisese ja kohaldamisala

1. Käesolevas direktiivis kehtestatakse
 - a) liikmesriikidele kohustus võtta **ELi toimimise lepingu artikli 114 kohaldamisalasse kuuluvaid teatavaid erimeetmeid**, mille eesmärk on tagada elutähtsa ühiskondliku funktsiooni või majandustegevuse säilitamiseks vajalike teenuste osutamine siseturul, eelkõige identifitseerida kriitilise tähtsusega üksused [...], ning [...] **aidata** neil täita oma kohustusi;
 - b) kriitilise tähtsusega üksustele kohustused, mille eesmärk on suurendada nende vastupidavusvõimet ja [...] suutlikkust osutada siseturul teenuseid;
 - c) normid [...] järelevalve ja [...] nõuete täitmise tagamise kohta;
 - d)** [...] **normid** üleeuroopaliselt oluliste kriitilise tähtsusega üksuste **identifitseerimise ja nende nõuandemissioonide kohta** [...];

e) ühised koostöö- ja aruandlusmenetlused käesoleva direktiivi sätete kohaldamiseks.

2. Ilma et see piiraks artikli 7 kohaldamist, ei kohaldata käesolevat direktiivi küsimuste suhtes, mida on käsitletud direktiivis (EL) XX/YY [kavandatav direktiiv, mis käsitleb meetmeid, millega tagada küberturvalisuse ühtlaselt kõrge tase kogu liidus (edaspidi „küberturvalisuse 2. direktiiv“)].
3. Kui liidu valdkondlike õigusaktide sätetega nõutakse kriitilise tähtsusega üksustelt [...] meetmete võtmist ja kui need nõuded on **tunnistatud** vähemalt samaväärseks käesolevas direktiivis sätestatud kohustustega, ei kohaldata käesoleva direktiivi asjaomaseid sätteid, sealhulgas VI peatükis kehtestatud sätteid järelevalve ja nõuete täitmise tagamise kohta.
4. Ilma et see piiraks ELi toimimise lepingu artikli 346 kohaldamist, tuleks teavet, mis on liidu ja siseriiklike õigusnormide, näiteks ärisaladust käsitlevate õigusnormide kohaselt konfidentsiaalne, vahetada komisjoni ja teiste asjakohaste asutustega ainult siis, kui selline teabevahetus on vajalik käesoleva direktiivi kohaldamiseks. Vahetada võib ainult teavet, mis on teabevahetuse eesmärki arvestades oluline ja proportsionaalne. Teavet vahetades peab tagama asjaomase teabe konfidentsiaalsuse ning [...] **arvestama liikmesriikide julgeoleku ja** kriitilise tähtsusega üksuste julgeolekut ja ärihuvidega.

5. Käesolev direktiiv ei piira liikmesriikide kohustusi tagada riiklik julgeolek ja kaitse ega nende õigust kaitsta muid riigi põhifunktsioone, sealhulgas riigi territoriaalse terviklikkuse tagamist ja avaliku korra säilitamist.

Käesolevat direktiivi ei kohaldata:

- a. **üksuste suhtes, mis ei kuulu liidu õiguse kohaldamisalasse, ja igal juhul üksuste suhtes, kes tegutsevad peamiselt kaitse, riikliku julgeoleku, avaliku julgeoleku või õiguskaitse valdkonnas, olenemata sellest, milline üksus neid tegevusi teostab ning kas tegemist on avalik-õigusliku või eraõigusliku üksusega;**
- b. **üksuste suhtes, kes tegutsevad kohtute, parlamentide või keskpankade valdkonnas;**
- c. **liidu õiguse kohaldamisalast välja jäävate üksuste tegevuse suhtes ning igal juhul igasuguse riikliku julgeoleku või riigikaitsega seotud tegevuse suhtes, olenemata sellest, milline üksus neid tegevusi teostab ja kas tegemist on avalik-õigusliku või eraõigusliku üksusega.**

Käesolevas direktiivis sätestatud kohustused ei hõlma sellise teabe edastamist, mille avalikustamine on vastuolus liikmesriikide oluliste riikliku julgeoleku, avaliku julgeoleku või riigikaitse huvidega.

6. Käesolev direktiiv ei piira isikuandmete kaitset käsitleva liidu õiguse, eelkõige määruse (EL) 2016/679³⁵ ja direktiivi 2002/58/EÜ³⁶ kohaldamist.

³⁵ **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).**

³⁶ **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiiv 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris (EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37).**

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „kriitilise tähtsusega üksus“ – avalik-õiguslik või eraõiguslik üksus, **mis kuulub mõnda** lisas **oleva tabeli kolmandas veerus** osutatud **kategooriasse** [...], ja mille liikmesriik on kooskõlas artikliga 5 sellisena identifitseerinud;
 - 2) „vastupidavusvõime“ – **kriitilise tähtsusega üksuse** suutlikkus intsidente ennetada, **end nende vastu kaitsta, neile reageerida,** neile vastu panna, neid leevendada, nendega toime tulla ja kohaneda ning neist taastuda [...];
 - 3) „intsident“ – igasugune sündmus, mis võib **oluliselt** häirida või häirib [...] **elutähtsa teenuse osutamist**;
 - 4) „**elutähtis** taristu“ – elutähtsa teenuse osutamiseks vajalik vara, **vahend, seade, võrk,** süsteem või selle osa;
 - 5) „elutähtis teenus“ – teenus, mis on **hädavajalik** elutähtsa ühiskondliku funktsiooni või majandustegevuse säilitamiseks;
- [...]
- 7) „riskihindamine“ – [...] **üldine protsess, mille viivad läbi riiklikud pädevad asutused artikli 4 kohaselt või kriitilise tähtsusega üksused artikli 10 kohaselt, et määrata kindlaks selliste asjakohaste ohtude, nõrkuste ja** riskide olemus ja ulatus, mis võivad **viia intsidendini.**

Artikkel 2a

Minimaalne ühtlustamine

Ilma et see piiraks liidu õigusest tulenevaid liikmesriikide kohustusi, võivad liikmesriigid võtta vastu või säilitada riigisiseseid õigusnorme, et saavutada kriitilise tähtsusega üksuste suurem vastupidavusvõime.

II PEATÜKK

KRIITILISE TÄHTSUSEGA ÜKSUSTE VASTUPIDAVUSVÕIME RIIKLIKUD RAAMISTIKUD

Artikkel 3

Kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime strateegia

1. Iga liikmesriik võtab [kolm aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist] vastu strateegia kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime [...] **suurendamiseks**. Selles strateegias kehtestatakse **asjakohaste olemasolevate riiklike ja valdkondlike strateegiate või dokumentide alusel** strateegilised eesmärgid ja poliitikameetmed, mille eesmärk on saavutada ja säilitada kõnealuste kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime kõrge tase ning see hõlmab vähemalt lisas nimetatud sektoreid.

2. Strateegia sisaldab vähemalt järgmisi elemente:
- a) strateegilised eesmärgid ja prioriteedid kriitilise tähtsusega üksuste üldise vastupidavusvõime suurendamiseks, võttes arvesse piiri- ja sektoriteüleseid **sõltuvusi ja** omavahelist seotust;
 - b) juhtimisraamistik strateegiliste eesmärkide ja prioriteetide saavutamiseks, sealhulgas eri ametiasutuste, kriitilise tähtsusega üksuste ja teiste strateegia rakendamises osalevate isikute rollide ja vastutusalade kirjeldus;
 - c) kriitilise tähtsusega üksuste üldise vastupidavusvõime suurendamiseks vajalike meetmete, sealhulgas riikliku riskihindamise, kriitilise tähtsusega üksuste [...] identifitseerimise **protsessi** ning käesoleva peatüki alusel kriitilise tähtsusega üksuste toetamiseks võetud meetmete **kirjeldus**;
 - d) poliitikaraamistik käesoleva direktiivi artikli 8 kohaselt ja [küberturvalisuse 2. direktiivi] kohaselt määratud pädevate asutuste vaheliseks [...] koordineerimiseks **küberturvalisuse riske, küberohte ja -intsidente ning muid riske, ohte ja** intsidente [...] käsitleva teabe jagamise ning järelevalveülesannete täitmise eesmärgil.

Strateegiat ajakohastatakse vajaduse korral ja vähemalt iga nelja aasta järel.

3. Liikmesriigid edastavad oma strateegiate **asjakohased aspektid, sealhulgas lõikes 2 osutatud elemendid** ja **nende** [...] ajakohastused komisjonile kolme kuu jooksul alates nende vastuvõtmisest.

Artikkel 4

Liikmesriikide tehtav riskihindamine

1. Artikli 8 kohaselt määratud pädevad asutused koostavad loetelu elutähtsatest teenustest lisas nimetatud sektorites. Nad viivad läbi **riskihindamise** [kolm aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist] ning järgnevalt vajaduse korral ja vähemalt iga nelja aasta järel [...], et identifitseerida kriitilise tähtsusega üksused kooskõlas artikliga 5 [...] ja toetada neid kriitilise tähtsusega üksusi artikli 11 kohaste meetmete võtmisel.

Riskihindamisel võetakse arvesse kõiki asjakohaseid looduslikke ja inimtegevusest tingitud riske, sealhulgas õnnetusi, looduskatastroofe, rahvatervisealaseid hädaolukordi, **hübridohte või muid** vaenulikest aktidest tingitud ohte, muu hulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2017/541³⁷ kohaseid terroriakte.

Riskihindamisel võtavad liikmesriigid arvesse vähemalt järgmist:

- a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuse nr 1313/2013/EL³⁸ artikli 6 lõike 1 alusel tehtud üldine riskihinnang;
- b) muud asjakohased riskihinnangud, mis on tehtud kooskõlas asjakohaste liidu valdkondlike õigusaktide, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/941,³⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/1938,⁴⁰ [...] **Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2012/18/EL⁴¹ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/60/EÜ⁴² nõuetega**;

³⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/541 terrorismivastase võitluse kohta, millega asendatakse nõukogu raamotsus 2002/475/JSK ning muudetakse nõukogu otsust 2005/671/JSK (ELT L 88, 31.3.2017, lk 6).

³⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta otsus nr 1313/2013/EL liidu kodanikukaitse mehhanismi kohta (ELT L 347, 20.12.2013, lk 924).

³⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/941, mis käsitleb ohuvalmidust elektrisektoris ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2005/89/EÜ (ELT L 158, 14.6.2019, lk 1).

⁴⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1938, mis käsitleb gaasivarustuskindluse tagamise meetmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 994/2010 (ELT L 280, 28.10.2017, lk 1).

⁴¹ **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta direktiiv 2012/18/EL ohtlike ainetega seotud suurõnnetuse ohu ohjeldamise ning nõukogu direktiivi 96/82/EÜ muutmise ja hilisema kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 197, 24.7.2012, lk 1).**

⁴² **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2007. aasta direktiiv 2007/60/EÜ üleujutusrisi hindamise ja maandamise kohta (ELT L 288, 6.11.2007, lk 27).**

- c) **asjakohased** riskid, mis tulenevad lisas nimetatud sektorite omavahelisest seotusest, sealhulgas muudes liikmesriikides ja kolmandates **riikides asuvate üksuste** [...] **vastastikuselt sõltuvusest**, ning ühes sektoris esineva **olulise** häire võimalikust mõjust teistele sektoritele;
- d) kogu **asjakohane** teave intsidentide kohta, millest on teatatud kooskõlas artikliga 13.

Esimese lõigu punkti c kohaldamisel teevad liikmesriigid vastavalt vajadusele koostööd muude liikmesriikide ja kolmandate riikide pädevate asutustega.

3. Liikmesriigid teevad lõikes 1 nimetatud riskihinnangu asjakohased elemendid kättesaadavaks kriitilise tähtsusega üksustele, kelle nad on kooskõlas artikliga 5 identifitseerinud. **Kriitilise tähtsusega üksustele esitatav teave** [...] aitab [...] **neil** viia vastavalt artiklile 10 läbi oma riskihindamise ja võtta vastavalt artiklile 11 meetmed oma vastupidavusvõime tagamiseks.
4. Iga liikmesriik esitab komisjonile [...] **kolme kuu jooksul pärast riskihindamise läbiviimist**] ning järgnevalt vajaduse korral ja vähemalt iga nelja aasta järel [...] andmed kindlakstehtud riskide liikide kohta ja riskihindamise **kokkuvõtlikud** tulemused [...].
5. Komisjon **koostab** [...] koostöös liikmesriikidega [...] lõike 4 nõuete täitmiseks ühise vabatahtliku aruandevormi.

Artikkel 5

Kriitilise tähtsusega üksuste identifitseerimine

1. [[...] **Neli aastat** pärast käesoleva direktiivi jõustumist] identifitseerivad liikmesriigid kriitilise tähtsusega üksused [...] lisas nimetatud sektorites ja allsektorites.
2. Lõike 1 kohasel kriitilise tähtsusega üksuste identifitseerimisel võtavad liikmesriigid arvesse artikli 4 kohase riskihindamise tulemusi ja kohaldavad **kõiki** järgmisi kriteeriume:
 - a) üksus osutab üht või mitut elutähtsat teenust;
 - b) **üksus ja selle elutähtis** taristu asuvad **identifitseeriva** liikmesriigi **territooriumil**; ning
 - c) intsidendil oleks **vastavalt artikli 6 lõikele 1** oluline häiriv mõju asjaomaste **elutähtsate** teenuste või [...] muude elutähtsate teenuste osutamisele lisas nimetatud sektorites.
3. Iga liikmesriik koostab identifitseeritud kriitilise tähtsusega üksuste loetelu ja tagab, et nendele kriitilise tähtsusega üksustele teatatakse nende kriitilise tähtsusega üksusena identifitseerimisest ühe kuu jooksul alates identifitseerimisest. **Liikmesriigid** teavitavad [...] kõnealuseid kriitilise tähtsusega üksusi nende [...] **III** ja [...] **IV** peatüki kohastest kohustustest ning kuupäevast, alates millest [...] **kõnealuseid** sätteid nende suhtes kohaldatakse, **ilma et see piiraks artikli 7 kohaldamist**.

Asjaomaste kriitilise tähtsusega üksuste suhtes kohaldatakse alates ajast, mil kõnealusest kuupäevast on möödunud **12** kuud, III **ja IV peatüki** sätteid, **välja arvatud artikli 14 lõike 2 punkti a sätteid, mida kohaldatakse alates nende teavitamise kuupäevast.**

4. Liikmesriigid tagavad, et nende käesoleva direktiivi artikli 8 kohaselt määratud pädevad asutused teavitavad [...] [küberturvalisuse 2. direktiivi] artikli 8 alusel määratud pädevaid asutusi käesoleva artikli alusel identifitseeritud kriitilise tähtsusega üksustest ühe kuu jooksul alates nende identifitseerimisest.

[...]

6. [...]

7. Vajaduse korral ja igal juhul vähemalt iga nelja aasta järel vaatavad liikmesriigid identifitseeritud kriitilise tähtsusega üksuste loetelu läbi ja ajakohastavad seda, kui see on asjakohane.

Kui sellise ajakohastamise tulemusel identifitseeritakse täiendavaid kriitilise tähtsusega üksusi, kohaldatakse lõikeid 3 **ja** 4 [...]. Peale selle tagavad liikmesriigid, et üksusi, keda sellise ajakohastamise tulemusel enam ei identifitseerita kriitiliselt tähtsana, teavitatakse sellest ja asjaolust, et alates asjaomase teabe kättesaamisest III peatükist tulenevad kohustused nende suhtes enam ei kehti.

Artikkel 6

Oluline häiriv mõju

1. Artikli 5 lõike 2 punktis c nimetatud häiriva mõju olulisuse kindlakstegemisel võtavad liikmesriigid arvesse järgmisi kriteeriume:
 - a) üksuse osutatavast **elutähtsast** teenusest sõltuvate kasutajate arv;
 - b) muude lisas nimetatud sektorite sõltuvus asjaomasest **elutähtsast** teenusest;
 - c) intsidentide võimalik mõju (raskusaste ja kestus) majandus- ja ühiskondlikule tegevusele, keskkonnale, avalikule ohutusele, **avalikule julgeolekule ja elanikkonna tervisele**;
 - d) üksuse turuosa selliste teenuste turul;
 - e) geograafiline ala, mida intsident võiks mõjutada, sealhulgas võimalik piiriülene mõju;
 - f) üksuse tähtsus **elutähtsa** teenuse piisava kvaliteedi säilitamisel, võttes arvesse alternatiivide olemasolu kõnealuse teenuse osutamiseks.
2. Liikmesriigid esitavad komisjonile [[...] kolme kuu jooksul pärast **kriitilise tähtsusega üksuste identifitseerimist**] järgmise teabe:
 - a) artikli 4 lõikes 1 nimetatud **elutähtsate** teenuste loetelu;

- b) lisa nimetatud sektorites ja allsektorites identifitseeritud kriitilise tähtsusega üksuste arv [...];
- c) võimalikud künnised, mida kohaldatakse ühe või mitme lõikes 1 esitatud kriteeriumi täpsustamiseks **ja mida saab esitada kas sellisena või koondkujul**.

Seejärel esitavad nad kõnealuse teabe vajaduse korral ja vähemalt iga nelja aasta järel.

- 3. Pärast kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime töörühmaga konsulteerimist [...] **võtab** komisjon vastu mittesiduvad suuniseid, et hõlbustada lõikes 1 nimetatud kriteeriumide kohaldamist, võttes arvesse lõikes 2 nimetatud teavet.

Artikkel 7

[...] Kriitilise tähtsusega üksused [...] panganduse, finantsturutaristu ja digitaristu sektoris

[...]

[...]

[...]

Liikmesriigid tagavad, et artikli 9a ning III ja VI peatüki sätteid ei kohaldata lisas esitatud tabeli punktides 3, 4 ja 8 osutatud sektorites määratud kriitilise tähtsusega üksuste suhtes.

Artikkel 8

Pädevad asutused ja ühtne kontaktpunkt

1. Iga liikmesriik määrab ühe või mitu pädevat asutust, kes vastutavad käesoleva direktiivi normide nõuetekohase kohaldamise ja vajaduse korral nende täitmise tagamise eest riigi tasandil (edaspidi „pädev asutus“). Liikmesriigid võivad määrata juba tegutseva asutuse või tegutsevad asutused.

Lisas esitatud tabeli punktides 3 ja 4 osutatud sektorite kriitilise tähtsusega üksuste puhul on pädevateks asutusteks määratud asutused vajaduse korral [DORA määrusel artikli 41 kohaselt määratud pädevad asutused. Lisa tabeli punktis 8 osutatud kriitilise tähtsusega üksuste puhul on määratud pädevad asutused vajaduse korral [küberturvalisuse 2. direktiivi] artikli 8 kohaselt määratud pädevad asutused.

Kui liikmesriigid määravad rohkem kui ühe asutuse, kehtestavad nad selgelt asjaomaste asutuste vastavad ülesanded ja tagavad, et need asutused teevad käesoleva direktiivi kohaste ülesannete täitmisel tõhusat koostööd, muu hulgas seoses lõikes 2 nimetatud ühtse kontaktpunkti määramise ja tegevusega.

2. Iga liikmesriik määrab [...] **ühe riikliku** ühtse kontaktpunkti, kes täidab sidepidamisfunktsiooni, et tagada piiriülene koostöö teiste liikmesriikide **ühtsete kontaktpunktidega** ja artiklis 16 nimetatud kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime töörühmaga (edaspidi „ühtne kontaktpunkt“).

3. [Seitse] aastat [...] pärast käesoleva direktiivi jõustumist] ja seejärel iga kahe aasta järel [...] esitavad ühtsed kontaktpunktid komisjonile ja kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime töörühmale saadud teadete kohta kokkuvõtva aruande, mis hõlmab teadete arvu, teatatud intsidentide olemust ja artikli 13 lõike 3 alusel võetud meetmeid.

Komisjon töötab koostöös kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime töörühmaga välja vabatahtliku ühise aruandlusvormi eelmises lõigus osutatud kokkuvõtva aruande jaoks.

4. Iga liikmesriik tagab, et pädeval asutusel [...] ja [...] ühtsel kontaktpunktil on volitused ning piisavad finants-, inim- ja tehnilised ressursid, et [...] **neile** pandud ülesandeid tulemuslikult ja tõhusalt täita.
5. Liikmesriigid tagavad, et nende pädevad asutused konsulteerivad vajaduse korral ning kooskõlas liidu ja liikmesriigi õigusega teiste asjakohaste riiklike asutustega, [...] **sealhulgas** elanikkonnakaitse, õiguskaitse ja isikuandmete kaitse eest vastutavate asutustega, samuti [...] **kriitilise tähtsusega üksustega ja** [...] asjaomaste huvitatud isikutega [...].
6. Liikmesriigid tagavad, et nende käesoleva artikli kohaselt määratud pädevad asutused teevad [küberturvalisuse 2. direktiivi] kohaselt määratud pädevate asutustega koostööd **ja vahetavad teavet** küsimustes, mis puudutavad kriitilise tähtsusega üksusi mõjutavaid küberturvalisuse riske, **küberohte** ja -intsidente ning **muid riske, ohte ja intsidente**, samuti [...] **asjakohaseid** meetmeid, mille on võtnud [küberturvalisuse 2. direktiivi] ja **käesoleva direktiivi** alusel määratud pädevad asutused.
7. Iga liikmesriik teavitab komisjoni pädeva asutuse ja ühtse kontaktpunkti määramisest kolme kuu jooksul alates sellisest määramisest, sealhulgas nende käesoleva direktiivi kohastest [...] ülesannetest ja kohustustest ning nende kontaktandmetest ja nendega seotud hilisematest muudatustest.

Kui liikmesriigid on otsustanud määrata lisas esitatud tabeli punktides 3, 4 ja 8 osutatud kriitilise tähtsusega üksuste puhul määratud pädevateks asutusteks muud kui lõike 1 teises lõigus osutatud asutused, teavitavad nad sellest ka komisjoni.

Iga liikmesriik avalikustab määratud pädeva asutuse ja ühtse kontaktpunkti.

8. Komisjon avaldab liikmesriikide ühtsete kontaktpunktide loetelu.

Artikkel 9

Liikmesriikide toetus kriitilise tähtsusega üksustele

1. Liikmesriigid toetavad kriitilise tähtsusega üksusi nende vastupidavusvõime suurendamisel. Kõnealune toetus võib hõlmata juhendmaterjalide ja meetodikate koostamist, nende üksuste vastupidavusvõime testimiseks õppuste korraldamise toetamist ja kriitilise tähtsusega üksuste töötajatele **nõustamise ja** koolituse pakkumist.
2. Liikmesriigid tagavad, et pädevad asutused teevad lisa nimetatud sektorite kriitilise tähtsusega üksustega koostööd ning jagavad nendega teavet ja head tava.
3. Liikmesriigid [...] **hõlbustavad** käesoleva direktiiviga hõlmatud küsimustes kriitilise tähtsusega üksuste vahelist vabatahtlikku teabe jagamist, eelkõige kooskõlas **salastatud ja tundliku teabe**, konkurentsi ja isikuandmete kaitse valdkonda käsitleva liidu ja liikmesriikide õigusega.

Artikkel 9a

Liikmesriikide koostöö

Liikmesriigid konsulteerivad üksteisega kriitilise tähtsusega üksuste teemal alati, kui see on vajalik direktiivi ühtseks kohaldamiseks. Sellised konsultatsioonid toimuvad eelkõige seoses kriitilise tähtsusega üksustega, kes:

- a) kasutavad kahe või enama liikmesriigi vahel füüsiliselt ühendatud elutähtsat taristut;
- b) on osa kontsernist, mis on seotud teistes liikmesriikides asuvate kriitilise tähtsusega üksustega;
- c) on ühes liikmesriigis sellisena identifitseeritud ja kes osutavad olulisi teenuseid teistele liikmesriikidele või teistes liikmesriikides.

Konsultatsioonide eesmärk on suurendada kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõimet ja võimaluse korral vähendada kriitilise tähtsusega üksuste halduskoormust.

III PEATÜKK

KRIITILISE TÄHTSUSEGA ÜKSUSTE VASTUPIDAVUSVÕIME

Artikkel 10

Kriitilise tähtsusega üksuste tehtav riskihindamine

Liikmesriigid tagavad, et kriitilise tähtsusega üksused hindavad [...] **12** kuu jooksul pärast artikli 5 lõikes 3 nimetatud teate saamist ning seejärel vajaduse korral ja vähemalt iga nelja aasta järel liikmesriikide riskihinnangute ja muude asjakohaste teabeallikate põhjal [...] asjaomaseid riske, mis võivad [...] **elutähtsate teenuste osutamist** häirida.

Kriitilise tähtsusega üksuste riskihindamisel võetakse arvesse [...] artikli 4 lõikes 1 nimetatud asjakohaseid riske, mille realiseerumine võib põhjustada **intsidendi** [...] [...]. Selles võetakse arvesse lisas nimetatud muude sektorite ja kriitilise tähtsusega üksuse osutatavate elutähtsate teenuste **vastastikust sõltuvust**, sealhulgas vajaduse korral naaberliikmesriikides ja kolmandates riikides, [...] **Liikmesriigid võivad tunnistada kriitilise tähtsusega üksuste olemasolevate riskihinnangute täielikku või osalist samaväärsust, kui need käsitlevad käesolevas artiklis osutatud riske ja sõltuvust.**

Artikkel 11

Kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõimemeetmed

1. Liikmesriigid tagavad, et kriitilise tähtsusega üksused võtavad asjakohased ja proportsionaalsed tehnilised, **turva-** ja korralduslikud meetmed oma vastupidavusvõime tagamiseks **vastavalt artiklites 4 ja 10 osutatud riskihindamise tulemustele**, sealhulgas meetmed, mis on vajalikud selleks, et:
 - a) ennetada intsidente, [...] **võttes nõuetekohaselt arvesse** katastroofiohu vähendamise ja kliimamuutustega kohanemise meetmeid [...];

- b) tagada [...] **rajatiste ja elutähtsa taristu** piisav füüsiline kaitse, [...] **võttes nõuetekohaselt arvesse selliseid meetmeid nagu** tarad, tõkked, perimeetrivalvevahendid ja -rutiinid, samuti tuvastamisseadmed ja juurdepääsukontrollid;
- c) **reageerida ja** panna vastu intsidentidele ja leevendada nende tagajärgi, [...] **võttes nõuetekohaselt arvesse** riski- ja kriisiohje menetluste ja protokollide ja hoiatusrutiinide rakendamist;
- d) taastuda intsidentidest, [...] **võttes nõuetekohaselt arvesse** talitluspidevuse meetmeid ja alternatiivsete tarneahelate kindlakstegemist;
- e) tagada töötajatega seotud julgeoleku piisav haldamine, [...] **võttes nõuetekohaselt arvesse selliseid meetmeid nagu** elutähtsaid ülesandeid täitvate töötajate kategooriate määramine, [...] **rajatistele, elutähtsale** taristule ja tundlikule teabele juurdepääsu õiguste kehtestamine, samuti **isikute** [...] kategooriate **määramine ja kontrollimenetluste kehtestamine vastavalt** artiklile 12 [...];
- f) suurendada asjaomaste töötajate teadlikkust punktides a–e nimetatud meetmetest, **võttes nõuetekohaselt arvesse koolituskursusi, teabematerjale ja õppusi.**

2. Liikmesriigid tagavad, et kriitilise tähtsusega üksused on koostanud vastupidavusvõimekava või samaväärse(d) dokumendi(d), milles [...] kirjeldatakse lõike 1 kohaseid meetmeid, ja et nad seda kava või neid dokumente järgivad. Kui kriitilise tähtsusega üksused on võtnud meetmeid kooskõlas muus liidu, **liikmesriigi või rahvusvahelises** õiguses kehtestatud kohustustega [...], **võivad liikmesriigid tunnistada nende meetmete ja lõikes 1 nimetatud meetmete täielikku või osalist samaväärsust või tagada, et kriitilise tähtsusega üksused** [...] kirjeldavad neid meetmeid ka vastupidavusvõimekavas või samaväärses dokumendis või samaväärsetes dokumentides.

2a. Liikmesriigid tagavad, et iga kriitilise tähtsusega üksus määrab kontaktametniku või samaväärse isiku kontaktisikuks pädevate asutustega.

3. Kriitilise tähtsusega üksuse identifitseerinud liikmesriigi taotlusel ja asjaomase kriitilise tähtsusega üksuse nõusolekul korraldab komisjon kooskõlas artikli 15 lõigetes [...]5, 7 ja 8 kehtestatud korraga nõuandemissioone, et nõustada asjaomast kriitilise tähtsusega üksust tema III peatükist tulenevate kohustuste täitmisel. Nõuandemissiooni tulemustest teavitatakse komisjoni, kõnealust liikmesriiki ja asjaomast kriitilise tähtsusega üksust.
4. [...]

Komisjon võtab pärast kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime töörühmaga konsulteerimist vastu mittesiduvad suunised, et täpsustada lõike 1 kohaselt võetavaid tehnilisi, turva- ja korralduslikke meetmeid.

5. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, et kehtestada vajalikud tehnilised ja meetodilised üksikasjad lõikes 1 nimetatud meetmete kohaldamise kohta. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 20 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 12

Taustakontrollid

1. Liikmesriigid **võivad vajaduse korral** tagada et kriitilise tähtsusega üksustel **on lubatud** esitada taotlusi taustakontrolli tegemiseks isikute kohta:
- a) **kes täidavad kriitilise tähtsusega üksuses või kriitilise tähtsusega üksuse jaoks tundlikke või kindlaksmääratud ülesandeid;**
 - b) **kes on volitatud kasutama või hooldama oma rajatise otse või kaugjuhtimise teel, sealhulgas seoses isikute, kaupade või teabe turvalisusega; [...], [...]**
 - c) **kelle** puhul kaalutakse töölevõtmist **punktides a ja b nimetatud ülesandeid hõlmavatele** ametikohtadele.
- Neid** taotlusi hinnatakse **mõistliku aja jooksul ja menetletakse kooskõlas liikmesriikide õigusaktide ja menetlustega.**

2. [...] ⁴³ [...] [...]

[...]

[...]

[...]

Selleks, et saada teistelt liikmesriikidelt teavet karistusregistri andmete kohta, **kasutavad liikmesriigid** Euroopa karistusregistrite infosüsteemi (ECRIS) kooskõlas nõukogu raamotsuses 2009/315/JSK, ning kui see on asjakohane **ja kohaldatav**, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2019/816⁴⁴ sätestatud menetlustega. Kõnealuse raamotsuse artiklis 3 ja kõnealuse määruse artikli 3 punktis 5 nimetatud keskasutused vastavad sellistele teabepäringutele kümne tööpäeva jooksul alates taotluse saamisest, **vastavalt kõnealuse raamotsuse artikli 8 lõikele 1.**

⁴³ [...]

⁴⁴ ELT L 135, 22.5.2019, lk 1.

[...]

Artikkel 13

Intsidentidest teatamine

1. Liikmesriigid tagavad, et kriitilise tähtsusega üksused teavitavad pädevat asutust põhjendamatu viivitusega intsidentidest, mis oluliselt häirivad või võivad oluliselt häirida [...] **elutähtsate teenuste osutamist. [...] Olulisuse kindlakstegemiseks võetakse arvesse eelkõige järgmisi parameetreid:**
 - a) **mõjutatud kasutajate arv ja osakaal**
 - b) **kestus**
 - c) **mõjutatud geograafiline piirkond.**

2. [...]

[...]

[...]

[...]

Teated sisaldavad kogu kättesaadavat teavet, mis on vajalik selleks, et pädev asutus saaks aru intsidendi olemusest, põhjustest ja võimalikest tagajärgedest, muu hulgas selleks, et teha kindlaks intsidendi võimalik piiriülene mõju. Selline teatamine ei suurenda kriitilise tähtsusega üksuse vastutust.

3. Kriitilise tähtsusega üksuse teates esitatud teabe põhjal teavitab pädev asutus oma ühtse kontaktpunkti kaudu teiste mõjutatud liikmesriikide ühtseid kontaktpunkte, kui intsident mõjutab või võib oluliselt mõjutada kriitilise tähtsusega üksuseid ja elutähtsate teenuste osutamise jätkamist ühes või mitmes muus liikmesriigis.

Seda tehes peab ühtne kontaktpunkt vastavalt liidu õigusele või [...] liikmesriigi õigusele käsitlema teavet viisil, milles võetakse arvesse selle konfidentsiaalsust ning kaitstakse asjaomase kriitilise tähtsusega üksuse turvalisust ja ärihuve.

4. Pärast lõike 1 kohast teavitamist esitab pädev asutus [...] kriitilise tähtsusega üksusele võimalikult kiiresti [...] **teabe** [...] võetud järelmeetmete kohta, sealhulgas teabe, mis võib aidata kriitilise tähtsusega üksusel intsidendile tulemuslikult reageerida.

IV PEATÜKK

[...] ÜLEEUROOPALISELT OLULISED KRIITILISE TÄHTSUSEGA ÜKSUSED

Artikkel 14

Üleeuroopaliselt oluliste kriitilise tähtsusega üksuste identifitseerimine

[...]

2. Üksust käsitatakse üleeuroopaliselt olulise kriitilise tähtsusega üksusena juhul, kui see on **artikli 5 lõike 1 kohaselt** identifitseeritud kriitilise tähtsusega üksusena ja osutab elutähtsaid teenuseid rohkem kui ühele kolmandikule liikmesriikidele või rohkem kui ühes kolmandikus liikmesriikides ning **seda üksust** on [...] [...] **lõike 3** kohaselt teavitatud;

2a. Liikmesriigid tagavad, et kriitilise tähtsusega üksus esitab pärast artikli 5 lõikes 3 osutatud teavitamist käesoleva direktiivi artikli 8 kohaselt määratud pädevale asutusele asjaomase teabe, kui ta osutab elutähtsaid teenuseid rohkem kui ühele kolmandikule liikmesriikidest või rohkem kui kolmandikus liikmesriikidest, ning kui see on nii, siis milliseid elutähtsaid teenuseid osutatakse ja millistes liikmesriikides.

Liikmesriik edastab põhjendamatu viivitusega komisjonile kõnealuse teabe ja kriitilise tähtsusega üksuse nime.

Komisjon konsulteerib asjaomase kriitilise tähtsusega üksuse identifitseerinud liikmesriigi ja teiste asjaomaste liikmesriikide pädevate asutustega ning kriitilise tähtsusega üksusega. Nende konsultatsioonide käigus teavitab iga liikmesriik komisjoni, kui ta leiab, et kriitilise tähtsusega üksuse poolt temale osutatavad teenused on elutähtsad teenused.

3. **Kui komisjon teeb lõikes 2a osutatud konsultatsioonide põhjal kindlaks, et kriitilise tähtsusega üksus osutab elutähtsaid teenuseid rohkem kui ühele kolmandikule liikmesriikidest või rohkem kui kolmandikus liikmesriikidest,** teatab [...] [...] **ta** asjaomasele üksusele **selle pädeva asutuse kaudu**, et teda käsitatakse üleeuroopaliselt olulise kriitilise tähtsusega üksusena, teavitades teda tema käesolevast peatükist tulenevatest kohustustest ja kuupäevast, alates millest need kohustused tema suhtes kehtivad.

3a. Käesoleva peatüki sätteid kohaldatakse asjaomase üleeuroopaliselt olulise kriitilise tähtsusega üksuse suhtes alates [...] **lõikes 3 osutatud** teate kättesaamise kuupäevast.

Artikkel 15

[...] Nõuandemissioonid

1. [...]

[...]

Liikmesriik, kus üleeuroopaliselt oluline kriitilise tähtsusega üksus asub, võib paluda komisjonil korraldada nõuandemissiooni, et hinnata meetmeid, mille asjaomane üksus on oma III peatükist tulenevate kohustuste täitmiseks kehtestanud.

1a Üks või mitu liikmesriiki, kellele või kus elutähtsat teenust osutatakse, või komisjon võivad taotleda ka lõikes 1 osutatud nõuandemissiooni. Komisjon korraldab sellise nõuandemissiooni üleeuroopaliselt olulise kriitilise tähtsusega üksuse asukohaliikmesriigi nõusolekul.

2. [...]

Ühe või mitme liikmesriigi, kellele või kus elutähtsat teenust osutatakse, või komisjoni põhjendatud taotluse korral esitab üleeuroopaliselt olulise kriitilise tähtsusega üksuse asukohaliikmesriik järgmise teabe:

- a. **artikli 10 kohaselt tehtud riskihindamise kokkuvõtlikud tulemused;**
- b. **kokkuvõtte artikli 11 kohaselt võetud meetmetest;**
- c. **järelevalve- või nõuete täitmise tagamise meetmed, sealhulgas tema pädeva asutuse poolt artiklite 18 ja 19 kohaselt asjaomase üksuse suhtes läbi viidud nõuete täitmise hindamised või antud korraldused.**

3. Komisjoni, [...] **üleeuroopaliselt olulise kriitilise tähtsusega üksuse asukohaliikmesriiki, liikmesriike, kellele või kus elutähtsat teenust osutatakse, ja asjaomast üksust** teavitatakse nõuandemissiooni järeldest kolme kuu jooksul pärast nõuandemissiooni lõpuleviimist.

Liikmesriigid, kellele või kus elutähtsat teenust osutatakse, analüüsivad aruannet ja annavad komisjonile vajaduse korral nõu selle kohta, kas asjaomane üleeuroopaliselt oluline kriitilise tähtsusega üksus täidab III peatükist tulenevaid kohustusi, ja kui see on asjakohane, siis selle kohta, mis meetmeid saaks kõnealuse üksuse vastupidavusvõime parandamiseks võtta.

Nende nõuannete põhjal esitab komisjon asjaomase üksuse [...] asukohaliikmesriigile, [...] **liikmesriikidele, kellele või kus elutähtsat teenust osutatakse,** ja asjaomasele üksusele [...] **arvamuse** selle kohta, kas see üksus täidab III peatükist tulenevaid kohustusi, ja kui see on asjakohane, siis selle kohta, mis meetmeid saaks kõnealuse üksuse vastupidavusvõime parandamiseks võtta.

Asjaomane liikmesriik **tagab, et pädev asutus ja asjaomane kriitilise tähtsusega üksus** võtavad [...] **seda arvamust** nõuetekohaselt arvesse ning esitavad komisjonile ja [...] **liikmesriikidele, kellele või kus elutähtsat teenust osutatakse,** teabe [...] meetmete kohta, mida ta on selle [...] **arvamuse** põhjal võtnud.

4. Igas nõuandemissioonis osalevad eksperdid **üleeuroopaliselt olulise kriitilise tähtsusega üksuse asukohaliikmesriigist ja liikmesriikidest, kellele või kus elutähtsat teenust osutatakse**, ning komisjoni esindajad. **Asjaomased** liikmesriigid võivad pakkuda välja kandidaate nõuandemissioonil osalemiseks. **Pärast konsulteerimist kriitilise tähtsusega üksuse asukohaliikmesriigiga** valib ja nimetab komisjon iga nõuandemissiooni liikmed vastavalt nende ametialasele pädevusele ning tagades **võimaluse korral [...] kõigi nimetatud liikmesriikide geograafiliselt tasakaalustatud esindatuse. Vajaduse korral peab nõuandemissiooni liikmetel olema kehtiv ja asjakohane juurdepääsuluba.** Nõuandemissioonil osalemisega seotud kulud katab komisjon.

Komisjon koostab nõuandemissiooni programmi, pidades nõu konkreetse nõuandemissiooni liikmetega ja kokkuleppel üleeuroopaliselt olulise kriitilise tähtsusega üksuse asukohaliikmesriigiga [...].

5. Komisjon võtab vastu rakendusakti, milles kehtestatakse **taotluste ja nende käsitlemise, nõuandemissioonide korraldamise ja aruannete esitamise ning komisjoni arvamust ja võetud meetmeid käsitleva teabe käsitlemise** menetluskorda käsitlevad reeglid, **võttes nõuetekohaselt arvesse asjaomase teabe konfidentsiaalsust ja tundlikkust äriteabena.** Kõnealune rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 20 lõikes 2 nimetatud kontrollimenetlusega.
6. Liikmesriigid tagavad, et asjaomane üleeuroopaliselt oluline kriitilise tähtsusega üksus annab nõuandemissioonile juurdepääsu [...] **nõuandemissiooni läbiviimiseks** vajalikule teabele, [...] süsteemidele ja rajatistele, mis on seotud elutähtsate teenuste osutamisega.
7. Nõuandemissioon toimub kooskõlas selle liikmesriigi kohaldatava õigusega, kus [...] **üleeuroopaliselt oluline kriitilise tähtsusega üksus** asub, **võttes arvesse kõnealuse liikmesriigi vastutust riikliku julgeoleku ja oma julgeolekuhuvide kaitse eest.**

8. Nõuandemissioonide korraldamisel võtab komisjon olenevalt olukorrast arvesse kõikide määruse (EÜ) nr 300/2008 ja määruse (EÜ) nr 725/2004 alusel tehtud komisjoni kontrollide aruandeid ning direktiivi 2005/65/EÜ alusel toimunud võimaliku komisjoni järelevalve aruandeid kriitilise tähtsusega üksuse või üleeuroopaliselt olulise kriitilise tähtsusega üksuse kohta.
9. **Komisjon teavitab kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime töörühma nõuandemissiooni korraldamisest. Üleeuroopaliselt olulise kriitilise tähtsusega üksuse asukohaliikmesriik ja komisjon teavitavad kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime töörühma ka nõuandemissiooni kokkuvõtvast aruandest ja saadud kogemustest, et edendada vastastikust õppimist.**

V PEATÜKK KOOSTÖÖ JA ARUANDLUS

Artikkel 16

Kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime töörühm

1. [Kuus kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumist] asutatakse kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime töörühm. Töörühm toetab komisjoni ning hõlbustab [...] **liikmesriikidevahelist** koostööd ja teabe vahetamist käesoleva direktiiviga seotud küsimustes.
2. Kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime töörühm koosneb liikmesriikide ja komisjoni esindajatest, **kellel on vajaduse korral juurdepääsuluba**. Kui see on tema ülesannete täitmiseks asjakohane, võib kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime töörühm kutsuda oma töös osalema [...] **muid sidusrühmi**.

Kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime töörühma eesistuja on komisjoni esindaja.

3. Kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime tööruhm on järgmised ülesanded:
- a) toetada komisjoni liikmesriikide abistamisel, et suurendada nende suutlikkust panustada kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime tagamise kooskõlas käesoleva direktiiviga;
 - b) [...] **analüüsida** artiklis 3 nimetatud kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime strateegiaid [...], **et** teha kindlaks nende strateegiatega seotud parim tava;
 - c) hõlbustada parima tava vahetamist seoses artikli 5 kohase kriitilise tähtsusega üksuste identifitseerimisega liikmesriikide poolt, muu hulgas seoses piiriülese vastastikuse seotuse ning riskide ja intsidentidega **ning samuti seoses samaväärsuse korra rakendamisel järgitava riikliku lähenemisviisiga**;
 - d) toetada artikli 6 lõikes 3 **ja artikli 11 lõikes 4** nimetatud suuniste ning **taotluse korral** kõikide käesoleva direktiivi kohaste [...] rakendusaktide koostamist;
 - e) analüüsida [...] artikli 8 lõikes 3 nimetatud kokkuvõtvaid aruandeid;
 - f) vahetada parimat tava artiklis 13 nimetatud intsidentidest teatamise [...] kohta;
 - g) [...] **arutada** nõuandemissioonide **kokkuvõtvaid** aruandeid ja [...] **saadud kogemusi** kooskõlas artikli 15 lõikega [...] **9**;
 - h) vahetada kooskõlas käesoleva direktiiviga teavet ja parimat tava kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõimega seotud teadus- ja arendustegevuse kohta;
 - i) kui see on asjakohane, siis vahetada teavet kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime küsimustes liidu asjakohaste institutsioonide, organite ja asutustega.

4. Kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime töörühm koostab [24 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumist] ja seejärel iga kahe aasta järel eesmärkide ja ülesannete täitmiseks võetavatest meetmetest tööprogrammi, mis peab olema kooskõlas käesoleva direktiivi nõuete ja eesmärkidega.
5. Kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime töörühm kohtub korrapäraselt ja vähemalt üks kord aastas [küberturvalisuse 2. direktiivi] alusel asutatud koostöörühmaga, et edendada [...] koostööd ja **hõlbustada** teabevahetust.
6. Komisjon [...] **võtab kooskõlas artikli 1 lõikega 4** vastu rakendusakte, milles kehtestatakse kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime töörühma toimimiseks vajalik menetluskord. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 20 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.
7. Komisjon esitab [kolm aastat ja [...] **ühiksa** kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumist] ning seejärel vajaduse korral ja vähemalt iga nelja aasta järel kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime töörühmale kokkuvõtliku aruande teabest, mille liikmesriigid on esitanud artikli 3 lõike 3 ja artikli 4 lõike 4 kohaselt.

Artikkel 17

Komisjoni toetus pädevatele asutustele ja kriitilise tähtsusega üksustele

1. Kui see on asjakohane, toetab komisjon liikmesriike ja kriitilise tähtsusega üksusi nende käesolevast direktiivist tulenevate kohustuste täitmisel [...] [...] **Komisjon koostab** liidu tasandi ülevaate piiri- ja sektoriteülestest riskidest elutähtsate teenuste osutamisele, korraldab artikli 11 lõikes 3 ja artiklis 15 [...] nimetatud nõuandemissioone ning hõlbustab **liikmesriikide- ja** ekspertidevahelist teabevahetust kogu liidus.
2. Komisjon täiendab artiklis 9 nimetatud liikmesriikide meetmeid parima tava, **juhendmaterjalide** ja metoodikate koostamise ning piiriülese koolitustegevuse ja kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime testimiseks ette nähtud õppuste korraldamise teel.
3. **Komisjon teeb liikmesriikidele nende kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime suurendamiseks kättesaadavaks rahastamisallikad.**

VI PEATÜKK

JÄRELEVALVE JA NÕUETE TÄITMISE TAGAMINE

Artikkel 18

Rakendamine ja nõuete täitmise tagamine

1. Selle hindamiseks, kas liikmesriikide poolt artikli 5 kohaselt kriitilise tähtsusega üksustena identifitseeritud üksused täidavad käesolevast direktiivist tulenevaid kohustusi, tagavad liikmesriigid, et pädevatel asutustel on õigused ja vahendid teha järgmist:
 - a) teha kriitilise tähtsusega üksuse poolt elutähtsate teenuste osutamiseks kasutatavate elutähtsate taristute ja rajatiste kohapealseid kontrolle ja kriitilise tähtsusega üksuste artikli 11 kohaste meetmete kaugjärelvalvet;
 - b) teha selliste üksuste auditeid või nõuda nende tegemist.

2. Liikmesriigid tagavad, et kui see on vajalik nende käesolevast direktiivist tulenevate ülesannete täitmiseks, on pädevatel asutustel õigused ja vahendid nõuda, et üksused, kelle nad on lõike 5 kohaselt identifitseerinud kriitilise tähtsusega üksusena, esitavad asjaomaste asutuste määratud mõistliku ajavahemiku jooksul:
 - a) teabe, mis on vajalik selle hindamiseks, kas kõnealuste üksuste võetud meetmed nende vastupidavusvõime tagamiseks vastavad artikli 11 nõuetele;
 - b) tõendid nende meetmete tegeliku rakendamise kohta, sealhulgas asjaomase üksuse valitud sõltumatu ja kvalifitseeritud audiitori poolt ning kõnealuse üksuse kulul tehtud auditi tulemused.

Teavet taotledes esitavad pädevad asutused taotluse eesmärgi ja täpsustavad, millist teavet nõutakse.

3. Ilma et see piiraks võimalust määrata karistusi kooskõlas artikliga 19, võivad pädevad asutused lõikes 1 nimetatud järelevalvemeetmete või lõikes 2 nimetatud teabe hindamise põhjal anda asjaomastele kriitilise tähtsusega üksustele korralduse võtta vajalikke ja proportsionaalseid meetmeid kõikide käesoleva direktiivi kindlakstehtud rikkumiste kõrvaldamiseks asjaomaste asutuste määratud mõistliku ajavahemiku jooksul ning esitada nendele asutustele võetud meetmeid käsitleva teabe. Selliste korralduste puhul võetakse eelkõige arvesse rikkumise raskusastet.
4. Liikmesriigid tagavad, et lõigetega 1, 2 ja 3 ette nähtud õigusi saab teostada üksnes juhul, kui selle suhtes kohaldatakse nõuetekohaseid kaitsemeetmeid. Kõnealuste kaitsemeetmetega tagatakse eelkõige see, et selliseid õigusi teostatakse objektiivselt, läbipaistvalt ja proportsionaalselt ning et nõuetekohaselt on kaitstud mõjutatud kriitilise tähtsusega üksuste õigused ja õigustatud huvid, **nagu ärisaladuste ja -toimingute kaitse**, sealhulgas õigus olla ära kuulatud, kaitseõigus ja õigus tõhusale õiguskaitsevahendile sõltumatus kohtus.
5. Liikmesriigid tagavad, et kui pädev asutus hindab kooskõlas käesoleva artikliga, kas kriitilise tähtsusega üksus täidab nõudeid, teavitab ta asjaomase liikmesriigi [küberturvalisuse 2. direktiivi] alusel määratud pädevaid asutusi ja võib taotleda nendelt asutustelt [...] **oma järelevalve- ja täitmise tagamise volituste rakendamist seoses [küberturvalisuse 2. direktiivi] kohaldamisalasse kuuluva elutähtsa üksusega, kes on identifitseeritud kriitilise tähtsusega üksusena ka käesoleva direktiivi alusel**, ning sel eesmärgil koostöö tegemist ja teabe vahetamist.

Artikkel 19

Karistused

Liikmesriigid kehtestavad karistusnormid, mida kohaldatakse käesoleva direktiivi alusel vastu võetud riigisiseste õigusnormide rikkumise korral, ja võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada nende rakendamine. Kehtestatud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid teavitavad komisjoni nendest sätetest hiljemalt [kaks aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist] ja teatavad komisjonile viivitamata kõigist nende hilisematest muudatustest.

VII PEATÜKK LÕPPSÄTTED

Artikkel 20 *Komiteemenetlus*

1. Komisjoni abistab komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

Artikkel 22

Aruandlus ja läbivaatamine

Komisjon esitab [[...] **kuus aastat** pärast käesoleva direktiivi jõustumist] Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles hinnatakse, millises ulatuses on liikmesriigid võtnud käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikke meetmeid.

Komisjon vaatab käesoleva direktiivi selle toimivuse hindamiseks korrapäraselt läbi ning esitab sellekohase aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Aruandes hinnatakse eelkõige käesoleva direktiivi mõju ja lisaväärtust kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime tagamisele ning seda, kas direktiivi [...] **lisa** tuleks **muuta**. Esimene aruanne esitatakse[...] **seitse aastat ja kuus kuud** pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva [...].

Artikkel 23

Direktiivi 2008/114/EÜ kehtetuks tunnistamine

Direktiiv 2008/114/EÜ tunnistatakse kehtetuks alates [käesoleva direktiivi [...] **ülevõtmise** kuupäev].

Artikkel 24

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid võtavad vastu ja avaldavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt [[...] **kaks aastat** pärast käesoleva direktiivi jõustumist]. Liikmesriigid edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile.

Liikmesriigid kohaldavad neid norme alates [kaks aastat + üks päev pärast käesoleva direktiivi jõustumist].

Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse meetmetesse või nende meetmete ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetud põhiliste õigusnormide teksti.

Artikkel 25

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 26

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

LISA

Sektorid, allsektorid ja üksuste [...] kategooriad

<u>Sektorid</u>	<u>Allsektorid</u>	[...] <u>Üksuste kategooriad</u>
1. Energeetika	a) Elekter	- Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/944 ⁴⁵ artikli 2 punktis 57 osutatud elektriettevõtjad, kes täidavad sama direktiivi artikli 2 punktis 12 osutatud tarnimisülesannet
		- Direktiivi (EL) 2019/944 artikli 2 punktis 29 osutatud jaotusvõrguettevõtjad
		- Direktiivi (EL) 2019/944 artikli 2 punktis 35 osutatud põhivõrguettevõtjad
		- Direktiivi (EL) 2019/944 artikli 2 punktis 38 osutatud tootjad
		- Määruse (EL) 2019/943 ⁴⁶ artikli 2 punktis 8 osutatud määratud elektriturukorraldajad

⁴⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuni 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/944 elektrienergia siseturu ühiste normide kohta ja millega muudetakse direktiivi 2012/27/EL (ELT L 158, 14.6.2019, lk 125).

⁴⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/943, milles käsitletakse elektrienergia siseturgu (ELT L 158, 14.6.2019, lk 54).

		- Määruse (EL) 2019/943 artikli 2 punktis 25 osutatud elektrituru osalised, kes osutavad direktiivi (EL) 2019/944 artikli 2 punktides 18, 20 ja 59 osutatud agregeerimis-, tarbimiskaja- või energia salvestamise teenuseid
	b) Kaugküte ja -jahutus	- Direktiivi (EL) 2018/2001 (taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta) ⁴⁷ artikli 2 punktis 19 osutatud kaugküte ja -jahutus
	c) Nafta	- Naftajuhtmete operaatorid
		- Nafta tootmise, rafineerimise ja töötlemise rajatiste ning hoiustamise ja ülekandmisega tegelevad operaatorid
		- Nõukogu direktiivi 2009/119/EÜ ⁴⁸ artikli 2 punktis f osutatud naftavarude säilitamise kesküksused

⁴⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (ELT L 328, 21.12.2018, lk 82).

⁴⁸ Nõukogu 14. septembri 2009. aasta direktiiv 2009/119/EÜ, millega kohustatakse liikmesriike säilitama toornafta ja/või naftatoodete miinimumvarusid (ELT L 265, 9.10.2009, lk 9).

	d) Gaas	- Direktiivi 2009/73/EÜ ⁴⁹ artikli 2 punktis 8 osutatud tarneettevõtjad
		- Direktiivi 2009/73/EÜ artikli 2 punktis 6 osutatud jaotussüsteemi haldurid
		- Direktiivi 2009/73/EÜ artikli 2 punktis 4 osutatud ülekandesüsteemi haldurid
		- Direktiivi 2009/73/EÜ artikli 2 punktis 10 osutatud hoidlatevõrgu haldurid
		- Direktiivi 2009/73/EÜ artikli 2 punktis 12 osutatud maagaasi veeldusjaamade haldurid
		- Direktiivi 2009/73/EÜ artikli 2 punktis 1 osutatud maagaasiettevõtjad
		- Maagaasi rafineerimise ja töötlemise rajatiste haldurid

⁴⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiv 2009/73/EÜ, mis käsitleb maagaasi siseturu ühiseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2003/55/EÜ (ELT L 211, 14.8.2009, lk 94).

	e) Vesinik	- Vesiniku tootmise, hoiustamise ja ülekandmisega tegelevad operaatorid
2. Transport	a) Lennutransport	- <u>Kommertsvaldkonnas tegutsevad</u> määruse (EÜ) nr 300/2008 ⁵⁰ artikli 3 punktis 4 osutatud lennuettevõtjad
		- Direktiivi 2009/12/EÜ ⁵¹ artikli 2 punktis 2 osutatud lennujaama juhtorganid, sama direktiivi artikli 2 punktis 1 osutatud lennujaamad, sealhulgas määruse (EL) nr 1315/2013 ⁵² II lisa 2. punktis loetletud põhivõrgu lennujaamad ning lennujaamades olevaid abirajatisi käitavad üksused
		- Määruse (EÜ) nr 549/2004 ⁵³ artikli 2 punktis 1 osutatud lennujuhtimise teenust osutavad liikluskorraldusettevõtjad

⁵⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2008. aasta määrus (EÜ) nr 300/2008, mis käsitleb tsiviillennundusjulgestuse ühiseeskirju ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 2320/2002 (ELT L 97, 9.4.2008, lk 72).

⁵¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2009. aasta direktiiv 2009/12/EÜ lennujaamatasude kohta (ELT L 70, 14.3.2009, lk 11).

⁵² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1315/2013 üleeuroopalise transpordivõrgu arendamist käsitlevate liidu suuniste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 661/2010/EL (ELT L 348, 20.12.2013, lk 1).

⁵³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2004. aasta määrus (EÜ) nr 549/2004, millega sätestatakse raamistik ühtse Euroopa taeva loomiseks (raammäärus) (ELT L 96, 31.3.2004, lk 1).

	b) Raudteetransport	- Direktiivi 2012/34/EL ⁵⁴ artikli 3 punktis 2 osutatud raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjad
		- Direktiivi 2012/34/EL artikli 3 punktis 1 osutatud raudteeveo-ettevõtjad [...] ja sama direktiivi artikli 3 punktis 12 osutatud teenindusrajatiste käitajad

⁵⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. novembri 2012. aasta direktiiv 2012/34/EL, millega luuakse ühtne Euroopa raudteepiirkond (ELT L 343, 14.12.2012, lk 32).

	c) Veetransport	<p>- Määruse (EÜ) nr 725/2004⁵⁵ I lisas meretranspordi puhul osutatud reisijate ja kauba vedamisega sisevetes, merel ja rannavetes tegelevad ettevõtjad (ei kohaldata kõnealuste ettevõtjate käitatavate üksikute laevade suhtes)</p> <p>- Direktiivi 2005/65/EÜ⁵⁶ artikli 3 punktis 1 osutatud sadamate valdajad, sealhulgas nende määruse (EÜ) nr 725/2004 artikli 2 punktis 11 osutatud sadamarajatised ning sadamates tööde ja varustuse haldamisega tegelevad üksused</p> <p>- Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2002/59/EÜ⁵⁷ artikli 3 punktis osutatud laevaliikluse juhtimise keskuste operaatorid</p>
--	-----------------	--

⁵⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta määrus (EÜ) nr 725/2004 laevade ja sadamarajatiste turvalisuse tugevdamise kohta (ELT L 129, 29.4.2004, lk 6).

⁵⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2005. aasta direktiiv 2005/65/EÜ sadamate turvalisuse tugevdamise kohta (ELT L 310, 25.11.2005, lk 28).

⁵⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. juuni 2002. aasta direktiiv 2002/59/EÜ, millega luuakse ühenduse laevaliikluse seire- ja teabesüsteem ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 93/75/EMÜ (EÜT L 208, 5.8.2002, lk 10).

	d) Maanteetransport	<p>- Komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2015/962 ⁵⁸ artikli 2 punktis 12 osutatud maanteeametid, kes vastutavad liikluskorralduse eest, <u>välja arvatud avaliku sektori üksused, kelle jaoks liikluskorraldus või intelligentsete transpordisüsteemide operaatorid moodustavad üksnes väheolulise osa nende tegevusest</u></p> <p>- Direktiivi 2010/40/EL⁵⁹ artikli 4 punktis 1 osutatud intelligentsete transpordisüsteemide operaatorid</p>
3. Pangandus – <u>üksnes käesoleva direktiivi artiklite 1–9 kohaldamise eesmärgil</u>		Määruse (EÜ) nr 575/2013 ⁶⁰ artikli 4 punktis 1 osutatud krediidasutused

⁵⁸ Komisjoni 18. detsembri 2014. aasta delegeeritud määrus (EL) 2015/962, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/40/EL kogu ELis reaalajas saadava liiklusteabe teenuste pakkumise osas (ELT L 157, 23.6.2015, lk 21).

⁵⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. juuli 2010. aasta direktiiv 2010/40/EL, mis käsitleb raamistikku intelligentsete transpordisüsteemide kasutuselevõtmiseks maanteetranspordis ja liideste jaoks teiste transpordiliikidega (ELT L 207, 6.8.2010, lk 1).

⁶⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 575/2013 krediidasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1).

4. Finantsturutaristud = <u>üksnes käesoleva</u> <u>direktiivi artiklite 1–9</u> <u>kohaldamise</u> <u>eesmärgil</u>	- Direktiivi 2014/65/EL ⁶¹ artikli 4 punktis 24 osutatud kauplemiskohtade korraldajad
	- Määruse (EL) nr 648/2012 ⁶² artikli 2 punktis 1 osutatud kesksed vastaspoolad
5. Tervis	- Direktiivi 2011/24/EL ⁶³ artikli 3 punktis g osutatud tervishoiuteenuse osutajad
	- Tõsiseid piiriüleseid terviseohte käsitleva määruse [XX] ⁶⁴ artiklis 15 osutatud ELi referentlaborid

⁶¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse direktiive 2002/92/EÜ ja 2011/61/EL (ELT L 173, 12.6.2014, lk 349).

⁶² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrus (EL) nr 648/2012 börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta (ELT L 201, 27.7.2012, lk 1).

⁶³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2011. aasta direktiiv 2011/24/EL patsiendiõiguste kohaldamise kohta piiriüleses tervishoius (ELT L 88, 4.4.2011, lk 45).

⁶⁴ [Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse tõsiseid piiriüleseid terviseohte ja millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1082/2013/EL; viide ajakohastatakse pärast ettepaneku COM(2020) 727 final vastuvõtmist].

		- Direktiivi 2001/83/EÜ ⁶⁵ artikli 1 punktis 2 osutatud ravimite uurimise ja arendamisega tegelevad üksused
		- NACE Rev. 2 C jao jaotises 21 osutatud põhifarmaatsiatooteid ja ravimpreparaate tootvad üksused
		- Üksused, kes toodavad rahvatervise hädaolukorras kriitilise tähtsusega meditsiiniseadmeid (rahvatervise hädaolukorra kriitilise tähtsusega meditsiiniseadmete loetelu), millele on osutatud määruse XXXX ⁶⁶ artiklis 20

⁶⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. novembri 2001. aasta direktiiv 2001/83/EÜ inimtervishoius kasutatavaid ravimeid käsitlevate ühenduse eeskirjade kohta (EÜT L 311, 28.11.2001, lk 67).

⁶⁶ [Määrus, milles käsitletakse Euroopa Raviameti suuremat rolli kriisiks valmisolekus ja kriisiohjamises ravimite ja meditsiiniseadmete valdkonnas (COM(2020) 725 final); viide ajakohastatakse pärast ettepaneku vastuvõtmist].

6. Joogivesi		Nõukogu direktiivi 98/83/EÜ ⁶⁷ artikli 2 punkti 1 alapunktis a osutatud olmeveega varustajad ja olmevee jaotajad, kuid välja arvatud jaotajad, kelle puhul olmevee jaotamine on vaid üks <u>väheoluline</u> osa nende jaotustegevusest, mis hõlmab muude tarbekaupade ja kaupade tarnimist [...]
7. Reovesi		Ettevõtjad, kes tegelevad nõukogu direktiivi 91/271/EMÜ ⁶⁸ artikli 2 punktides 1–3 osutatud asula-, olme- ja tööstusreovee kogumise, ärajuhtimise või puhastamisega, <u>kuid välja arvatud ettevõtjad, kelle jaoks asula-, olme- ja tööstusreovee kogumine, ärajuhtimine või puhastamine moodustab üksnes väheolulise osa nende tegevusest</u>

⁶⁷ Nõukogu 3. novembri 1998. aasta direktiiv 98/83/EÜ olmevee kvaliteedi kohta (EÜT L 330, 5.12.1998, lk 32).

⁶⁸ Nõukogu 21. mai 1991. aasta direktiiv 91/271/EMÜ asulareovee puhastamise kohta (EÜT L 135, 30.5.1991, lk 40).

<p><u>8. Digitalistu – üksnes käesoleva direktiivi artiklite 1–9 kohaldamise eesmärgil</u></p>		<ul style="list-style-type: none"> - Interneti vahetuspunkti teenuse osutajad, [millele on osutatud teise küberturvalisuse direktiivi artikli 4 punktis X] - Domeeninimede süsteemi teenuse osutajad, [millele on osutatud teise küberturvalisuse direktiivi artikli 4 punktis X], <u>välja arvatud juurnimeserverite operaatorid</u> - Tippdomeeninimede registreerijad, [millele on osutatud teise küberturvalisuse direktiivi artikli 4 punktis X] - Pilvandmetöötlusteenuse osutajad, [millele on osutatud teise küberturvalisuse direktiivi artikli 4 punktis X] - Andmekeskusteenuse osutajad, [millele on osutatud teise küberturvalisuse direktiivi artikli 4 punktis X]
---	--	--

		- Sisulevivõrguteenuse osutajad, [millele on osutatud teise küberturvalisuse direktiivi artikli 4 punktis X]
		- Määruse (EL) nr 910/2014 ⁶⁹ artikli 3 punktis 19 osutatud usaldusteenuse osutajad
		- Direktiivi (EL) 2018/1972 ⁷⁰ artikli 2 punktis 8 osutatud üldkasutatavate elektroonilise side võrkude pakkujad või direktiivi (EL) 2018/1972 artikli 2 punktis 4 osutatud elektroonilise side teenuste osutajad, kui nende teenused on üldkasutatavad

⁶⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta määrus (EL) nr 910/2014 e-identimise ja e-tehingute jaoks vajalike usaldusteenuste kohta siseturul ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/93/EÜ (ELT L 257, 28.8.2014, lk 73).

⁷⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/1972, millega kehtestatakse Euroopa elektroonilise side seadustik (ELT L 321, 17.12.2018, lk 36).

[...]		[...]
		[...] ⁷¹
		[...]

⁷¹ [...]

10. Kosmos		- Liikmesriigi või eraõiguslike isikute omandis olevate, hallatavate või käitatavate maapealsete taristute operaatorid, kes toetavad kosmosepõhiste teenuste osutamist, välja arvatud üldkasutatavate elektroonilise side võrkude pakkujad direktiivi (EL) 2018/1972 artikli 2 punkti 8 tähenduses
------------	--	--
